

Pohjois-Kymen Kasvu ry:n rahoittamat hankkeet EU:n ohjelmakaudella 2000–2006

Pohjois-Kymen Kasvun kevätkokouksessa 3. toukokuuta 2006 muistettiin vuoden 2005 lopussa päättyneitä hankkeita kunniakirjoilla sekä hanketoiminnassa kunnostautuneita henkilöitä ja järjestöjä ALMA-diplomeilla.

Pohjois-Kymen Kasvu ry

Elimäentie 2
45610 KORJA

Puh. 05- 3220 042
Faksi 05-3220 442

sähköposti: toimisto@pohjois-kymenkasvu.fi

Pohjois-Kymen Kasvun uutta ohjelmaa laadittiin laajalla rintamalla. Saksalaisen Westhavelland-toimintaryhmän kanssa neuvoteltiin yhteisistä kansainvälisistä hankkeista.

Yhdeksässä teemaryhmässä tuotettiin aineistoa uuteen ohjelmaan.

Pohjois-Kymen Kasvun hanketoiminta pähkinänkuoressa

Pohjois-Kymen Kasvu ry:n hallitus on tehnyt EU:n ohjelmakaudella 2000–2006 yhteensä 114 hankepäättöstä. Niistä puoltavia on ollut 112 kappaletta (sis. 1 kpl lisärahoituspäätös). Kielteisiä päätöksiä on tehty 2 kappaletta. Hallituksen puoltavan päätöksen jälkeen on peruttu/rauennut 10 hanketta, joten toteutuneita hankkeita on yhteensä 101 kappaletta. Pohjois-Kymen Kasvun rahoittamille hankkeille suunnattuja aktiivointi-, neuvonta- ja koulutuspalveluita on tuotettu viidessä aktiivointihankkeessa.

Pohjois-Kymen Kasvu sai sidotuksi koko ohjelmakauden rahoituskehityksensä, joka oli julkisen tuen osalta 4,2 miljoonaa euroa. Kun otetaan huomioon hankkeisiin käytetty yksityisrahoitus, nousee summa yli kuuteen miljoonaan euroon. Tällä rahalla on saatu hyvin kustannustehokkaasti paljon hyvää aikaiseksi. Siitä kertovat tässä hanke-esitteessä olevat hankekuvaukset.

Pohjois-Kymen Kasvun ohjelman tuottamista määrällisistä ja laadullisista tuloksista kerromme syksyllä 2006, kun ohjelmakauden 2000–2006 raportointi valmistuu.

Tässä hanke-esitteessä kerrotaan hankkeiden rahoituspäätösten mukaiset kustannusarviot ja rahoitus. Kunkin hankkeen toteutuneet kustannukset ja rahoitus selviävät vasta loppumaksatuspäätöksestä. Tiedossa kuitenkin on, että yleensä rakentamista sisältäneet hankkeet ovat usein ylittäneet kustannusarvionsa. Tämä johtuu käytössä olevan yksikkökustannushintajärjestelmän hintatason epärealistisuudesta.

Jokaisessa hankkeessa on tehty huomattavasti enemmän talkootöitä kuin mitä rahoitussuunnitelmaan mahtuu. Lisäksi jokainen hanketta hakenut yhdistys ja yritys on joutunut laittamaan omaa rahaa likoon huomattavia määriä. Julkinen tuki on vain osa hankkeiden rahoitusta.

Pohjois-Kymen Kasvu kiittää kaikkia hankkeiden toteuttajia uutterasta ahkeroinnista! Samalla toivomme, että pienen hengähdystauon jälkeen toiminta jatkuu uudella innolla ELMA-kehittämishankkeessa kyläsuunnitelmien ja hankeaihioiden työstämisen parissa. Näin valmistaudumme ohjelmakauteen 2007–2013, joka alkanee käytännössä vuoden 2007 puolivälissä tai vuoden 2008 alussa.

Lämpimän kiitoksen ansaitsevat myös toimintaryhmän alueen kunnat: Elimäki, Iitti, Jaala, Valkeala, Kouvola ja Kuusankoski. Ilman kuntien rahallista panosta toimintaryhmätyöhön ja hankkeille myöntämiä väliaikaislainoja, ei tässä hanke-esitteessä kuvatun kaltainen hanketoiminta olisi ollut mahdollista!

Koriolla 29.5.2006

Pohjois-Kymen Kasvu ry

Pohjois-Kymen Kasvun hallituksen sadas hankepäättös näki päivänvalon 15. joulukuuta 2004. Hankepäättös tehtiin Kimolan Riistamiehet ry:n Riistaruoakahankkeesta.

SISÄLLYS

Pohjois-Kymen Kasvun hanketoiminta pähkinänkuoressa	2
Yrityshankkeet.....	6
1 Yritysidean toimintaedellytysten selvitys.....	6
2 Lomakivi.....	6
3 Korjaamohanke.....	6
4 Yritystoiminnan käynnistämistuki.....	6
Kehittämishankkeet (rakentamista)	7
5 Nuorisoseuratalon entisöinti	7
6 Nuorisoseuratalon peruskorjaus ja laajennus	7
7 Kimolan Seurapirtin kunnostus	7
8 Tarpeet ajallaan.....	8
9 Takamaan seuratalon ikkunoiden ja ulko-ovien saneeraus	8
10 Takamaan Vasaman seuratalon lattioiden korjaus	9
11 Kymentaan seuratalon kunnostus	9
12 Maakansan seuratalon saneeraus	9
13 Vuolenkosken maamiesseuran-talon remonttihanke	9
14 Erämajan kunnostus.....	10
15 Haaviston seuratalon kunnostusprojekti.....	10
16 Seuratalon kunnostus (SEKU).....	10
17 Seuratalon sisätilojen kunnostus SESIKU.....	11
18 Toimintakeskus Kaakkois-Iittiin	11
19 Iitin ortodoksinen tsasouna.....	12
20 Tsasounan piha	12
21 Haukkavuoren ulkoilu- ja luontomatkailukeskus	13
22 Pummit kympeiksi -ampumaratahanke	13
23 Kyykosken viehekalastusalueen kehittäminen	14
24 Nokan mökki	14
25 Nurkat suoriksi	14
26 Tirvan seudun monitoimikeskus.....	15
27 Saunaremontti.....	15
28 Kylä Paremmaksi, Seuratalo ehommaksi	15
29 Huoltorakennus.....	16
30 Tuohikotin VPK-talonperuskorjaus.....	16
31 Teuroisten kylätalo	17
32 Korian eläintalon laajennus	17
33 Kotikontujen huikein lenkki	18
34 Virkatie	18
35 Anttilan raviradan kunnostus.....	19
36 Infrastruktuurin kehittäminen	19
37 Pihlajasaaren maamiesseuran-talon kunnostus.....	20
38 Huhdasjärven erämaja	20
39 KALISA	21
40 KALISA II.....	21
41 Kausalan työväentalon kunnostaminen	22
42 Liikasenmäen kunnostus	22
43 Mobiilihalli	22
44 Mobiilihallin piha-alueet	23

45 Kytöahon kylätalo	24
46 Rantarinteen kunnostaminen	24
47 KYLI Kylien lähiliikunta-paikka.....	24
48 Metsästyskerhon Luontokerho	25
49 1800-luvun rakennusperinteen taltiointi.....	25
50 Paukun toimintakeskus	26
51 Tirvan lavan kunnostushanke	26
52 Vierastalli	27
53 PVY:n talon ja lavan kunnostus	28
54 Riistaruokahanke	28
Toiminnalliset kehittämishankkeet.....	29
55 Iitin musiikkijuhlat	29
56 Siikavantie 2004	29
57 Kylien maisemallinen toimintasuunnitelma	30
58 Elinkautinen.....	30
59 Verlan juhlapäivät	31
60 Rajalinjat auki – koko metsäomaisuus hoitoon	31
61 Vanhat rakennukset uuteen elämään	31
62 Korja Roll -pajat	32
63 KEHIS	32
64 Valkealan käsityöperinteen tallentaminen.....	33
65 Väripaletti	33
66 Kansainvälinen värihanke -esiselvityshanke	34
67 Kansainvälinen Värihanke.....	34
68 Märkjärven terveydenhoito.....	35
69 Vesistön kunnostus	36
70 Valkealan kylätoimintahanke	36
71 Valkealan kyläpalvelukeskus-hanke	36
72 Jopas saatiin opas	37
73 Metsäluontokoulu Siivet.....	37
74 Media- ja elokuvakasvatusta pohjoiskymenlaaksolaisille.....	38
75 Metsäpolut-hanke	38
76 Jaala näkyvässä	39
77 Tietotekniikka tavaksi.....	39
78 Kalavelet kahlen puolen	40
79 Pohjois-Kymenlaakson lastenkulttuurihanke POLKU	40
80 Kulttuuri lähelle lapsia -esiselvityshanke	41
81 Kylä 24 h: perinne elää – kylät elävät	42
82 LUUPPI – Enemmän nähtävää Pohjois-Kymen alueella	42
83 Moisio 400 v. -multimediahanke.....	42
84 www.nuori.fi -virtaa maaseudun nuoriin.....	43
85 Tieto talteen -hanke	44
86 Täälläkö taidetta ?!	44
87 Kalaksuen kyläkirja	45
88 Oravalan kyläkirja	46
89 Siikavan kyläkirja	46
90 Teuroisten kyläkirja.....	47
91 Verlan historialliset kohteet tänään	47
92 Elävät kylät Iitissä – Iitin kylien kehittämissuunnitelma EKI.....	48
93 Jaalan kylien kehittämisohjelma 2005.....	49
94 Kyläsuunnitelmista potkua hanketyöhön	49

95 Kylä työllistää -hanke.....	50
96 Pohjois-Kymen Kasvu ry:n ohjelma vuosille 2007-2013 -esiselvityshanke.....	51
Pohjois-Kymen Kasvu ry:n hallituksen hankepää tökset (toteutuneet hankkeet)	52

Yrityshankkeet

1 Yritysidean toimintaedellytysten selvitys

Ismo ja Virpi Kivinen, Iitti

30.10.2004 mennessä

Kustannusarvio 1 000 €

Julkinen tuki enintään 900 €

Tukiprosentti 90 %

Hankkeessa selvitettiin maaseutumatkailuun liittyvän yritysideoiden kannattavuutta. Hankkeessa tehtiin maaseutumatkailuun liittyvän yritysinvestoinnin kannattavuuslaskelmat sekä tarkennettiin perustettavan yrityksen liiketoimintasuunnitelmaa.

2 Lomakivi

Ismo ja Virpi Kivinen, Iitti

17.6.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 190 689 €

Julkinen tuki enintään 76 200 €

tukiprosentti 39,96 %

Hankkeessa rakennettiin kaksi laadukasta, talviasuttavaa ja hyvin varusteltua lomataloa Iitin Radansuuhun golf-kentän läheisyyteen. Investointihankkeeseen sisältyi myös lomatalojen irtaimiston hankinta. Rakennusten maisemointi ja kulttuuriympäristöön soveltaminen on otettu huomioon jo rakennusten suunnitteluvaiheessa.

Lomatalot ovat MALO-luokituksessa viiden tähden rakennuksia. Maatilan toimin-

taa laajentaa maaseutumatkailun toimialalle.

3 Korjaamohanke

Tauno Lehtinen, Iitti

28.3.2003–9.5.2005

Kustannusarvio 49 547 €

Koneet ja kalusto 6 272 €

Rakentaminen 43 275 €

Julkinen tuki enintään 19 810 €

Koneet ja kalusto 2 500 €

tukiprosentti 39,86 %

Rakentaminen 17 310 €

tukiprosentti 40 %

Hankkeessa rakennettiin maatilan yhteyteen korjaamo. Lämmintä korjaamotilaa on noin 96 m² ja kylmää materiaali/varastotilaa noin 144 m². Tavoitteena on laadukkaiden ja monipuolisten korjaamopalvelujen tuottaminen sekä pienkoneiden varaosavaraston ylläpito.

4 Yritystoiminnan käynnistämistuki

Leiramo Ari ja Henna, Iitti

16.6.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 52 422,00

Julkinen tuki enintään 23 580,00 €

Tukiprosentti 44,98 %

Puun mekaanista jatkojalostusta harjoittavan maatilayrityksen toiminnan kehittämisen ja laajentamisen. Vieraan työvoiman palkkauskuluihin (1 hlö) ajalle 15.6.2004–28.2.2006, mikä mahdollistaa tuotannon lisäyksen.

Kehittämishankkeet (rakentamista)

5 Nuorisoseurantalons entisöinti

Valkealan Kirkonkylän Nuorisoseura, Valkeala

3.9.2001–31.12.2003

Kustannusarvio 56 484 €

Julkinen tuki enintään 36 714 €

Tukiprosentti 65 %

Nuorisoseurantalons entisöintihankkeessa entisöitiin kulttuurihistoriallisesti arvokas, vuonna 1912 rakennettu jugend-tyylinen rakennus. Hankkeessa talo korjattiin lähes alkuperäiseen asuunsa: keittiö kunnostettiin ja kalustettiin, lämmitysjärjestelmä ja näyttämön rakenteet uusittiin sekä korjattiin ulkokäymälän ja varaston katto. Lisäksi talons piha-aluetta kohennettiin.

Talons ei entisöity muistomeriksi, vaan talo on entistä monipuolisemmassa käytössä: se toimii oman seuran harraste- ja kokoustiloina. Ylläpitomenojen peittämiseksi talons vuokrataan perhejuhliin, huutokauppoihin, kansalaisopistolle konsertteihin ynnä muihin talons arvolle sopiviin tilaisuuksiin.

6 Nuorisoseurantalons peruskorjaus ja laajennus

Aitomäen Nuorisoseura ry, Valkeala

1.2.2003–30.9.2005

Kustannusarvio 123 420 €

Julkinen tuki enintään 67 881 €

Tukiprosentti 55 %

Nuorisoseurantalons peruskorjaus- ja laajennushankkeessa peruskorjattiin ja laajennettiin Aitomäen Nuorisoseuran seurantalons. Rakennukseen tehtiin WC-tilat, vedettiin vesijohdot sekä uudistettiin sisäkännyit ja sivuhuoneet. Laajennusosaan rakennettiin pukuhuoneet. Talons sähköistys uusittiin ja asennettiin atk-toiminnan tarvitsemat johdotukset.

Hanke mahdollistaa hankkeen päätyttyä nuorisoseurantalons monipuolisemman käytön ja kylän toimintojen kehittämisen. Kaikenlaisten juhlatilaisuuksien, kurssien, kokousten ym. pitäminen mahdollistuu uusittujen tilons ansiosta.

Nuorisoseura käynnisti toiminnallisen kehittämishankkeen, Tietotekniikka tavaksi, peruskorjauksen valmistuttua.

7 Kimolan Seurapirtin kunnostus

Kimolan Kyläyhdistys ry, Jaala

1.6.2002–30.6.2004

Kustannusarvio 86 204 €

Julkinen tuki enintään 47 412 €

Tukiprosentti 55 %

Kimolan Seurapirtin kunnostushankkeessa peruskorjattiin Seurapirtti. Rakennuksessa mm. uusittiin vesikatto, ikkunat ja ulkokuori, salin lattia sekä sähköistys ja lämmitysjärjestelmä. Keittiön kalusteet uusittiin sekä piha-alue kunnostettiin. Lisäksi rakennettiin erillinen ulkovarasto.

Peruskorjauksen ansiosta kyläläiset saivat ajanmukaiset kokoontumis- ja harrastustilat. Hankkeen johdosta tilaisuuksien järjestäminen omalla kylällä mahdollistuu.

8 Tarpeet ajallaan

Kimolan Kyläyhdistys ry, Jaala

9.9.2005–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 26 526 €

Kehittäminen 4 914 €

Rakentaminen 21 612 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 16 309 €

Kehittäminen 4 422 €

Tukiprosentti 75 %

Rakentaminen 11 886 €

Tukiprosentti 55 %

Tarpeet ajallaan -hankkeessa järjestettiin Kimolan lapsille ja nuorille uutta vapaa-ajan harrastustoimintaa. Pääosa kerhoihin osallistujista oli nuoria. Erä- ja metsästys, liikunta-, musiikki- ja jääkiekkoryhmissä järjestettiin toimintaa eri-ikäisille kyläläisille.

Toiminnan sisällön suunnittelu sisältyi vastikkeettomiin suorituksiin, käytännön ryhmän vetämisestä maksettiin palkkiot. Eräryhmä järjesti erätaitoihin liittyvien asioiden lisäksi myös laserammuntaviikonlopun sekä luontoillan Seurapirtillä Kimolassa. Liikuntaryhmän chiball-illat ovat kiinnostaneet eri ikäisiä. Ryhmät ovat koostuneet perjantaisin ja sunnuntaisin. Musiikkiryhmässä on harjoiteltu musisointia eri soittimilla. Ryhmän käyttöön hankittiin pienimuotoisia soittimia. Jääkiekkoryhmässä on harjoiteltu pelaamiseen liittyviä asioita sekä pelattu harjoituspelejä.

Hankkeessa jatkettiin Seurapirtin peruskorjausta, jotta taloa voitaisiin käyttää entistä paremmin myös talvisiin. Keittiöön vedettiin vesijohto ja eteiseen rakennettiin 2

WC:tä. Jätevesille asennettiin lokasäiliö. Vesi- ja viemäroinnin takia lisättiin eristeitä lattiaan. Samalla uusittiin huonokuntoinen laipio.

Säännöllisesti kokoontuvat ryhmät lisäsivät kyläläisten harrastusmahdollisuuksia ja kyläläisten kiinnostusta omaa kylää kohtaan. Yhteistyö kyläläisten kesken vahvistui toiminnan tuloksena. Seurapirtistä saatiin hankkeen myötä toimiva kokoontumistila myös talvikaudelle.. Seurapirtin talvikäyttö on lisääntynyt ja toimintamahdollisuudet monipuolistuivat toimivien wc tilojen ja käyttöveden myötä.

9 Takamaan seuratalon ikkunoiden ja ulko-ovien saneeraus

Takamaan K.N. Liitto Vasama ry, Elimäki

7.11.2001–30.10.2002

Kustannusarvio 26 287 €

Julkinen tuki enintään 17 087 €

Tukiprosentti 65 %

Takamaan seuratalon ikkunoiden ja ulko-ovien saneeraushankkeessa uusittiin Takamaan Vasaman seuratalon ikkunat ja ulko-ovet. Seuratalon ulkonäkö pysyi alkuperäisenä, koska uuden osan ikkunat ja vaihdettavat ovet noudattelevat samaa tyyliä. Peruskorjauksen avulla säästetään talon lämmityskustannuksissa. Seuratalon käyttöasteen toivotaan lisääntyvän onnistuneen saneerauksen myötä.

Seuratalon kunnostus jatkui uudella kehittämishankkeella, jossa peruskorjattiin seuratalon lattiat.

10 Takamaan Vasaman seuratalon lattioiden korjaus

Takamaan K.N. Liitto Vasama ry, Elimäki

9.3.2004–30.4.2005.

Kustannusarvio yhteensä 16 300 €

Kehittäminen 1000 €

Rakentaminen 15 300 €

Julkinen tuki enintään 8 965 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 8 415 €

Tukiprosentti 55 %

Takamaan Vasaman seuratalon lattioiden kunnostus -hankkeessa jatkettiin seuratalon peruskorjausta sisätilojen osalta. Salin lattia sekä ravintolan tarjoilutiski uusittiin. Lisäksi näyttämön etureuna purettiin ja paneloitiin. Eteisen ja ravintolan lattia maalattiin. Lisäksi järjestettiin ohjelmalliset illamat, jossa esiteltiin uusittuja tiloja.

11 Kymentaan seuratalon kunnostus

Kymentaan maa- ja kotitalousseura ry, Iitti

7.5.2002–31.12.2004

Kustannusarvio 60 935 €

Julkinen tuki enintään 33 514 €

Tukiprosentti 55 %

Kymentaan seuratalon kunnostushankkeessa peruskorjattiin seuratalo. Hankkeessa maalattiin talon ulkoverhous, kunnostettiin ikkunat ja lattia, uusittiin vesikatto, säh-

köistys, lämpöeristys ja keittiö. Myös lämmitysjärjestelmä uusittiin. Lisäksi rakennettiin wc-tilat ja porakaivo.

Peruskorjauksen jälkeen seuratalo tarjoaa miellyttävät ja ajanmukaiset tilat niin keuhällä kuin talvellakin. Kunnostettu seuratalo palvelee mm. kerhotilana sekä kokouksien ja juhlien pitopaikkana.

12 Maakansan seuratalon saneeraus

Maakansan Metsästäjät ry, Iitti

29.5.2002–31.7.2005

Kustannusarvio 20 358 €

Julkinen tuki enintään 11 197 €

Tukiprosentti 55 %

Maakansan seuratalon saneeraushankkeessa peruskorjattiin seuratalo. Taloon rakennettiin nykyaikaiset wc-tilat sekä lämmitysjärjestelmä. Keittiö uusittiin suurtalouskeittiöksi. Lisäksi toteutettiin talon sisä- ja ulkopuoliset maalaukset.

Peruskorjatusta talosta muodostui alueellinen toimintakeskus, joka on peruskorjauksen ansiosta ympärivuotisessa käytössä. Toimintakeskuksen johtoryhmä vastaa toiminnan kehittämisestä sekä kerää ideoita kyläläisiltä uusiksi toiminnoiksi. Talo palvelee mm. lasten ja nuorten kerhotiloina, erilaisten tilaisuuksien juhlasalina sekä kyläläisten ja alueen yhdistysten koulutus- ja kokoustiloina. Markkinointia tehostamalla seuratalon käyttäjämäärä moninkertaistui.

13 Vuolenkosken maamiesseuratalon remonttihanke

Vuolenkosken Maamiesseura ry, Iitti

1.5.2002–30.4.2005

Kustannusarvio: 59 535 €

Julkinen tuki enintään 38 698 €

Tukiprosentti 65 %

Vuolenkosken maamiesseuratalon remonttihankeessa peruskorjattiin kulttuurihistoriallisesti arvokas, vuonna 1886 rakennettu seuratalo, jonka rakennusmateria-

aalina on savi. Hankkeessa mm. uusittiin keittiö suurtalouskeittiöksi, toteutettiin vesi- ja viemärointi sekä rakennettiin wc-tilat. Rakennuksen ilmastointi, näyttämön ja ulkoeteisen lattiat uusittiin sekä salin lattia ja seinien rappaus korjattiin. Ikkunoiden tiivisteet uusittiin sekä tehtiin sisäpuolisia maalaustöitä.

Arvokas savi–kanervarakennus säilytettiin tuleville sukupolville. Talon toiminta lisääntyi jo remonttiaikana. Kokouksia, kursseja ja perhejuhlia on pidetty.

14 Erämajan kunnostus

Multamäen Erä ry, Valkeala

1.2.2003–31.10.2003.

Kustannusarvio 24 794 €

Julkinen tuki enintään 13 637 €

Tukiprosentti 55 %

Erämajan kunnostushankkeessa peruskorjattiin metsästysseuran maja sekä laajennettiin ja uudistettiin nylkyvaja. Majan vesikatto sekä ikkunat ja ovet uusittiin. Uusi sisäänkäynti rakennettiin sekä lisättiin yläpohjan lämpöeristystä. Nylkyvaja lämpöeristettiin, rakennettiin laajennusosa sekä hankittiin kylmäkoneet.

Peruskorjaus mahdollistaa majan käytön ympäri vuoden. Maja on käytössä kyläyhteisölle veloituksetta. Hankkeen tuloksena majan käyttöaste ja käyttö aika ovat lisääntyneet sekä tilaisuuksien pito on helpottunut.

15 Haaviston seuratalon kunnostusprojekti

Etelä-litin nuorisoseura ry, Iitti

5.2.2002–31.3.2004

Kustannusarvio 39 485 €

Julkinen tuki enintään 25 665 €

Tukiprosentti 65 %

Haaviston seuratalon kunnostusprojektissa aloitettiin seuratalon peruskorjaus.

Hankkeen aikana ennätettiin toteuttaa ulkokuorin ja ulko-ovien uudistaminen, wc-tilojen ja keittiön rakentaminen sekä vesijohdon veto rakennukseen ja viemärointi. Hankkeen päätyttyä talon peruskorjausta jatkettiin omin varoin ja lisäksi rakennettiin terassi.

16 Seuratalon kunnostus (SEKU)

Elimäen Vilppulan nuorisoseura ry, Elimäki

30.4.2002–30.10.2002

Kustannusarvio 31 918 €

Julkinen tuki enintään 17 555 €

19 Iitin ortodoksinen tsasouna

Iitin Ortodoksiapiiri ry, Iitti

1.12.2001–31.12.2003

Kustannusarvio 106 800 €

Julkinen tuki enintään 53 400 €

Tukiprosentti 50 %

Hankkeessa rakennettiin hirsinen ortodoksinen tsasouna Kausalaan Iitin kunnan lahjoittamalle tontille. Rakennus tehtiin käsin vuollusta pyöröhirrestä. Hirret saatiin lahjoituksena. Hirsien vuolu ja kehikon pystytys tapahtuivat talkoovoimin kuten pääosin sisätyötkin. Koristelistoissa ja tsasounan katossa olivat mallina vanhat karjalaiset rukoushuoneet.

Tsasouna toimii mm. matkailukohteena. Sen avulla matkailijat ja paikalliset asukkaat pääsevät tutustumaan ortodoksiseen uskuntoon ja kulttuuriin. Rakennus palvelee myös Iitin ja lähialueiden ortodokseja kirkollisten tilaisuuksien pitopaikkana. Seurakunnallisia palveluja tsasounassa voivat suorittaa myös luterilaiset. Tsasouna toimii erilaisten kerhojen ja opintopiirien pitopaikkana myös muille kuin ortodokseille.

Piha kunnostettiin Tsasounan piha -hankkeessa. Suunnitelmissa on konserttien ja ortodoksisuuteen liittyvien yleisötilaisuuksien järjestäminen ja opintopiirien järjestäminen nuorille.

20 Tsasounan piha

Iitin Ortodoksiapiiri ry, Iitti

9.3.2004–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 36 241 €

Kehittäminen 1 797 €

Rakentaminen 34 444 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 19 932 €

Kehittäminen 988 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 18 944

Tukiprosentti 55 %

Tsasounan piha -hankkeessa rakennettiin Kausalassa sijaitsevan tsasounan pihapiiri rakennuksen henkeen sopivaksi. Sisääntulotien puolelle rakennettiin aita, portti sekä kalustovaja. Pihapiiriin tehtiin myös vedenpyhityspaikka, matkamiehen risti ja pergola.

Piha-alue salaojitettiin. Maansiirtotöitä jouduttiin tekemään paljon. Tontille levitettiin useita kuormia soraa ja multaa. Pergolalle johtava pihatie rakennettiin ja myös pihan valaistus toteutettiin. Pengerrysten ja istutusten valmistuttua pihan kunnostus saatiin päätökseen.

Kaksi koululaisryhmää Iitin yläasteelta vieraili tsasounalla tammikuussa 2006. Oppilaille kerrottiin ortodoksisuudesta, Kausalan tsasounasta ja siellä olevista ikoneista. Palaute tilaisuuksista oli hyvin positiivista. Alustavasti on sovittu, että tilaisuuksia järjestetään vuosittain yläasteen 9-luokkalaisille. Konsertti järjestettiin tsasounassa helmikuussa 2006. Kouvolan Pyhän Ristin kirkon kuoro ja kuoron kvartetti esiintyivät.

21 Haukkavuoren ulkoilu- ja luontomatkailukeskus

Elimäen Vauhti ry, Elimäki

1.10.2003–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 162 760 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 161 760 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 84 093 €

Kehittäminen 517 €

Tukiprosentti 51,67 %

Rakentaminen 83 576€

Tukiprosentti 51,67 %

Haukkavuoren ulkoilu- ja luontomatkailukeskus –hankkeessa peruskorjattiin Haukkavuoren ympäristössä kulkevat ulkoilureitit. Retkiladulle mahtuu nyt 2-3 latua rinnakkain. Valaistun ladun pohjaa levennettiin niin, että se soveltuu sekä luisteluun että perinteiselle hiihtotavalle. Valaistua latua jatkettiin kilometrin verran. Lisäksi kymmenen kilometrin lenkin pohjat soriettiin.

Ulkoilureitistön varteen rakennettiin kolme laavua ja näkötorni. Hiihtomaja peruskorjattiin. Lämpöeristystä lisättiin, wc ja imeytyskenttä pesuvesille rakennettiin. Majan keittiö rakennettiin mm. vesijohdot vedettiin. Vesijohto vedettiin läheisestä porakaivosta. Majan lattia kunnostettiin.

Saunan tasakatto muutettiin harjakatoksi ja rakennus maalattiin. Kuisti jouduttiin uusimaan lahovikojen takia. Sauna- ja wc-puuvajarakennuksen wc kunnostettiin ja maalattiin sekä sisältä että ulkoa.

Rinteen alaosaan tehtiin pulkkamäki sekä iso pysäköintialue. Tampparikatos rakennettiin. Sähkökeskus uusittiin.

Helmikuussa 2006 järjestettiin laskettelukilpailut. Majalla kävi yli kolme sataa kävijää syömässä ja kahvilla.

22 Pummit kympeiksi - ampumaratahanke

Tirvan Seudun Metsästysyhdistys ry, Valkeala

5.2.2002–31.12.2005

Kustannusarvio: 27 893 €

Julkinen tuki enintään 18 130 €

Tukiprosentti 65 %

Pummit kympeiksi –hankkeessa kunnostettiin Tirvan ampumarata. Ampumaradan peruskunnostuksessa tehtiin mm. seuraavat asiat: maapinnan tasaaminen, ojitus, näytösuojan kunnostaminen ja ampumakatoksien rakentaminen. Lisäksi kunnostettiin metsästysmaja ja lihankäsittelytilat. Majassa mm. parannettiin lämmöneristystä sekä ilmanvaihtoa.

Lisäksi metsästysmajan vesi- ja viemäriverkosto uusittiin, rakennettiin umpikaivo jätevesille sekä parannettiin lämmityksen ohjausta. Ampumaradan yhteyteen rakennettiin grillikatos, joka on kaikkien vierailijoiden käytettävissä.

Hankkeen tuloksena harrastus- ja virkistysmahdollisuudet paranivat ja ampumaradan käyttö lisääntyi ja tehostui.

Tukiprosentti 55 %
Rakentaminen 16 873 €
Tukiprosentti 55 %

Nurkat suoriksi –hankkeessa peruskorjattiin Utin Seudun Metsästysseuran maja, sauna ja nylkykatos sekä laajennettiin varastotiloja. Hankkeessa mm. parannettiin majan lämpöeristeitä sekä vedettiin vesijohdot, viemärointi ja sähköistys, laajennettiin nylkykatosta, rakennettiin nahkavarasto sekä kunnostettiin piha-alue mm. lisäämällä paikoitusaluetta.

Peruskorjauksen ansiosta saatiin toimivammat ja monikäyttöisemmät tilat kylän kaikkien yhteisöjen käyttöön. Nämä käytävät metsästysmajaa aktiivisesti kokouspaikkanaan sekä muihin tarkoituksiinsa.

Lisäksi hankkeessa järjestettiin paikallisille koululaisille Metsämörri-päivä, jossa tehtiin tutuksi alueen luontoa sekä metsästystä ja riistanhoitoa.

26 Tirvan seudun monitoimikeskus

Seurala-yhdistys ry, Valkeala
1.8.2003-31.12.2005
Kustannusarvio 34 253,00 €
Julkinen tuki enintään 18 839,00 €
Tukiprosentti 55 %

Tirvan seudun monitoimikeskus – hankkeessa rakennettiin Seuralaan porakaivo, wc-tilat sisälle ja invakulkutie. Lisäksi tehtiin wc- ja keittiötilojen vesijohto- ja viemäryöt.

Peruskorjauksen ansiosta tilojen käyttö on mahdollista nyt entistä paremmin myös

talviaikana. Myös liikuntarajoitteisten pääsy rakennukseen ja liikkuminen sisätiloissa helpottui.

Remontointia jatketaan pikku hiljaa. Tarkoitus on mm. uusien lämmitysjärjestelmä sekä keittiön hella-leivinuuni.

27 Saunaremontti

Korian seudun Karjalaseura ry, Elimäki
9.3.2004–30.9.2004
Kustannusarvio yhteensä 2 303 €
Kehittäminen 500 €
Rakentaminen 1 803 €
Julkinen tuki enintään 1 267 €
Kehittäminen 275 €
Tukiprosentti 55 %
Rakentaminen 992 €
Tukiprosentti 55 %

Saunaremontti-hankkeessa kunnostettiin Korian seudun Karjalaseuran omistama Kontlammen majan sauna. Saunassa korjattiin lahovauriot, uusittiin lattia sekä seinien ja kattojen eristeet ja tehtiin uudet lauteet.

Saunan kunnostamisen johdosta majan käyttöaste seurojen virkistyspaikkana sekä erilaisten tilaisuuksien ja kokouksien pitopaikkana nousee.

Peruskorjauksen valmistuttua majalla järjestettiin toimintapäivä, jossa tiloja esiteltiin muille paikallisille Karjalaseuroille.

28 Kylä Paremmaksi, Seurantalo ehommaksi

Kuivalan Nuorisoseura ry, Valkeala
5.2.2002–30.12.2004
Kustannusarvio 101 545 €
Julkinen tuki enintään 66 004 €
Tukiprosentti 65 %

Kylä paremmaksi, seurantalo ehommaksi – hankkeessa peruskorjattiin Kuivalan Nuorisoseuran omistama seurantalo. Peruskorjaus käsitti mm. WC-tilojen ja viemäroinnin rakentamisen, sähköistyksen ja lämmitysjärjestelmän uusimisen, keittiön ja eteis-

tilojen remontoinnin sekä saunan ja kerhotilojen rakentamisen. Myös ovia uusittiin ja salissa tehtiin pintaremonttia.

Peruskorjauksessa ansiosta Kuivalan Nuorisoseuran seurantalo saatiin kohennettua tämän päivän vaatimustasoa vastaavaksi. Näin alueen asukkaat ja nuoret saivat paikan, jossa harrastaa ja tavata toisiaan. Kunnostamisen myötä talon käyttö mahdollistuu myös talviaikana. Nuorisoseuran taloa käyttävät koko Utin seudun asukkaat, eivät vain Kuivalan kylällä asuvat. Seurantaloon käyttöaste on noussut noin 40 prosenttia. Nuorten iltojen määrä sekä niissä kävijöiden lukumäärä ovat kaksinkertaisesti remontin valmistumisen myötä ja yhdistyksen jäsenmäärä. Kuivalan Nuorisoseuran oma harrastajateatteri – Uusi Teatteri Utti – perustettiin vuoden 2003 syksyllä noin 20 harrastajan voimin ja näytelmiä on tehty kaksi. Ensimmäisen näytelmän kävi katsomassa 1700 ihmistä. Tavoitte teatteriharrastuksen viriämisestä toteutui yli odotusten.

29 Huoltorakennus

Elimäen Riistapojat ry, Elimäki

1.4.2003–25.9.2004

Kustannusarvio yhteensä 54 715 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 53 715 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 35 465 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 34 915 €

Tukiprosentti 65%

Huoltorakennus-hankkeessa rakennettiin Elimäen Riistapojien metsästysmajalle huolto- ja harrastetilat, jotka palvelevat majan lisääntynyttä käyttöä. Huoltorakennukseen tulivat keittiö-lihankäsittelytila sekä kylmäsäilytystila, kokoushuone sekä wc- ja saunatilat.

Kokoustila toimii myös ajanottoa paikkana pururadalla järjestettävissä urheilukilpailuissa. Rakennus palvelee myös kilpailujen huoltotiloina. Puuttuvat vesi-, kylmiö-, lihankäsittely- ja sosiaalitilat ovat rajoittaneet majan käyttöä. Peruskorjauksen ansiosta metsästysseuralla sekä alueen muilla yhdistyksillä ja asukkailla on ajanmukaiset ja viihtyisät kokous-, tapahtuma- ja juhlatilat. Rakennuksen ensimmäiset majoittajat olivat englantilaiset 4H-nuoret.

Hankkeessa järjestettiin avoimet ovet - tilaisuus huoltorakennuksen valmistuttua. Rakennusta esiteltiin yhteistyökumppaneille sekä yleisölle.

30 Tuohikotin VPK-talonperuskorjaus

Tuohikotin VPK ry, Valkeala

1.5.2003–28.2.2006

Kustannusarvio 78 673 €

Julkinen tuki 43 270 €

Tukiprosentti 55 %

Tuohikotin VPK-talon peruskorjaus - hankkeessa uudistettiin VPK:n talo kokonaisuudessaan. Talon sisältä purettiin lattiat. Keittiöstä purettiin lattian lisäksi väliseinät ja myös kaikki keittiökalusteet vaihdettiin uusiin. Eteiseen rakennettiin wc:t. Niille saatiin tilaa purkamalla naulakko pois. Lattiarakenteet uusittiin ja lattialämmitys tehtiin eteiseen, keittiöön ja wc-tiloihin.

Koko rakennuksessa uusittiin ovet ja ikkunat. Lämpöeristystä lisättiin ulkoseiniin ja laipioon. Seinäpinnat levytettiin ja maalattiin. Myös osa lapiota levytettiin tai paneiloitiin. Talon koko sähköistys uusittiin. Saliin lisättiin säteilylämmittimet. Talon ulkpuolelle rakennettiin uudet kuistit ja

portaikot. Ulkovuori kunnostettiin ja maalattiin.

Peruskorjauksen taso ylitti hankesuunnitelmassa esitetyn tason. Hankkeessa tavoitteena oli Tuohikotin VPK talon käyttöasteen lisääminen peruskorjauksella. Nykyaikaisella tekniikalla varustettu VPK talo on kyläläisten käytössä.

31 Teuroisten kylätalo

Elimäen Teuroisten Seudun maamiesseura ry

09.03.2004–31.12.2005

Kustannusarvio 49 696 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 48 696 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 27 333 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 26 783 €

Tukiprosentti 55 %

Teuroisten kylätalo –hankkeessa peruskorjattiin kolme rakennusta, joiden yhteisneliömäärä on 526. Lisäksi rakennettiin yksi 18 neliön suuruinen rakennus. Elimäen kunta oli lahjoittanut entisen kyläkoulun rakennukset Elimäen Teuroisten Seudun maamiesseuran omistukseen 1.3.2000 alkaen.

Talusrakennuksessa kunnostettiin vesikatoto, uusittiin vuodelta 1965 oleva keskuslämmityskattila tarvittavine putki-, sähkö- ja rakennustöineen. Lisäksi rakennettiin kaukolämpöputki pannuhuoneesta vanhalle koululle. Myös ulko-ovet maalattiin.

Uuteen koulurakennuksen rakennettiin keittiö sekä vedettiin vesi- ja viemäriputket. Keittiöön hankittiin kalusteet ja keittiökoneet. WC-tilat kunnostettiin ja kalusteet uusittiin aikuisille sopiviksi. Kaikkien sisätilojen seinät maalattiin ja käyttötiloihin hankittiin kalusteet.

Vanhassa koulurakennuksessa rakenteita korjattiin oikaisemalla eteisen lattia ja nostamalla väliseinää. Lämmitysjärjestelmä vaihdettiin vesilämmitykseen, mikä edellytti vesilämmityspattereiden asentamista

putkitöineen. Ikkunat kunnostettiin ja käyttötilojen seintä maalattiin. Rakennuksen ympärille tehtiin salaojitus.

Läheisessä sorakuopassa sijaitseva uima- paikka kunnostettiin. Puustoa ja pusikkoa raivattiin sekä rantaa ruopattiin. Aluetta laajennettiin noin 13 aariin. Rannalle rakennettiin pukukoppi.

Peruskorjauksen valmistuttua kyläläisille esiteltiin uusitut tilat sekä tarjottiin joulunateria.

Hankkeen ansiosta Teuroisten kyläläiset saivat ajanmukaiset ja lämpimät kokous-, harrastus-, koulutus- ja juhlatilat. Jatkossa suunnitellaan uimapaikan pukukoppien yhteyteen rakennettavaksi talvikäyttöön soveltuvaa saunaa.

32 Korian eläintalon laajennus

Kouvolan Seudun Eläinsuojeluyhdistys ry, Kouvola (Elimäki)

1.7.2003–31.12.2004

Kustannusarvio yhteensä 55 067 €

Kehittäminen 1000 €

Rakentaminen 54 067 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 30 286 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 29 736 €

Tukiprosentti 55 %

Korian eläintalon laajennus –hankkeessa rakennettiin eläintalon laajennusosa. Lisätilaa rakennettiin 62 neliötä. Tilat koostuvat kissojen vastaanotosta, pesuhuoneesta ja toimistosta. Laajennus sisältää ilmastoidut eristystilat, joiden tarkoituksena on estää sairauksien tarttuminen eläimestä toiseen.

Hankkeen ansiosta tarjoutuu mahdollisimman monelle apua tarvitsevalle hylätylle lemmikille, loukkaantuneelle tai orvolle eläimelle tilapäinen sijoituspaikka. Hankkeen avulla säästetään viranomaisten työtä sekä valtion ja kuntien verorahoja. Yhdistys toimii omalla rahoituksellaan sekä lahjoitusten ja talkootyön voimin.

Laajennuksen valmistuttua järjestettiin tapahtuma lapsille, jossa yleisöä oli noin 300 henkeä. Lasten tapahtumalla oli kysyntää, joten tämä järjestetään joka vuosi. Hanke mahdollisti yhden työntekijän palkkaamisen ja toiminnan kasvun.

33 Kotikontujen huikein lenkki

Valkealan 4H-yhdistys ry, Valkeala

1.4.2003–31.12.2004

Kustannusarvio yhteensä 74 149 €

Kehittäminen 66 742 €

Rakentaminen 7 407 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 54 130 €

Kehittäminen 50 056 €

Tukiprosentti 75 %

Rakentaminen 4 074 €

Tukiprosentti 55%

Kotikontujen huikein lenkki –hankkeessa rakennettiin luontopolku Valkealan keskuksen läheisyyteen. Polulla on 20 paikallisesta luonnosta ja kulttuurista kertovaa rastia. Luontopolulle rakennettiin lintutorni sekä tarkkailulava. Nuoria koulutettiin ja valmennettiin oppaiksi rastipisteille sekä menninkäisiksi seikkailemaan polulle. Nettisivut www.huikeinlenkki.fi toteutuivat. Sivuilta löytyy mm. luontopolun opas ja lintutornilta eri vuodenaikoina otettuja panoraamakuja.

Hanke lisäsi kuntalaisten ja etenkin nuorten harrastusmahdollisuuksia. Samalla tuotettiin opetusväline koulujen käyttöön. Alueen ekologista kestävyttä tuettiin ohjaamalla luonnossa liikkujia kiinteälle ja hoidetulle luontopolulle ympärivuotisesti.

Luontopolku lisäsi alueen viihtyvyyttä sekä tukee matkailuyritysten toimintaa parantaessaan alueen palvelutarjontaa ja mahdollistaessaan uusien matkailutuotteiden luomisen.

34 Virkatie

Suomen Metsästäjäliitto Kymen piiri ry

1.1.2004–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 119 424 €

Kehittäminen 84 394 €

Rakentaminen 35 030 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 82 561 €

Kehittäminen 63 295 €

Tukiprosentti 75 %

Rakentaminen 19 266 €

Tukiprosentti 55 %

Virkatie-hankkeessa rakennettiin Pohjois-Kymenlaaksoon 10 luonto-riistapolkua: Elimäellä Pioneeripuistoon 1, Iitissä Tillolaan 1, Jaalassa Musta-Ruhmaan alueelle 1 ja Hyvikkään alueelle 1, Valkealassa kirkonkylään 2 ja Anttilaan 1, Kuusankoskella Voikkaan Mäentaustaan 1, Kouvolassa Pappikalliolle 2.

Alueista laadittiin maanomistajien kanssa 10 vuoden käyttöoikeussopimukset. Poluilla esitellään mm. paikallisia luontokohteita, riistanhoitoa ja pienpetojen pyyntiä. Yhteensä 6 polulle rakennettiin hirsiset kodat taukopaikoiksi: Jaalan Yhteismetsä 2, Valkealan Anttila 1, Puhjo 1 ja Kouvolankylä 1, Iitin Tillola 1. Kodat palvelevat myös alueen asukkaita ja matkailijoita luontopolkuna sekä retkeily- ja matkailukohteina.

Hankkeessa järjestettiin riistaruokakursseja yhteensä 4 (Kuusankoski 2 kpl, Elimäki 1 ja Kouvola 1). Päivän mittaisien kurssien aikana perehdyttiin riistan käsittelyyn ja riistaruokien valmistukseen. Esimerkiksi Koriolla Pioneeripuistossa valmistettiin maukasta ruokaa nuotiolla. Aiheina oli riistan ja kalan käsittely, loimuttaminen ja savustaminen. Riistaruokakursseilla oli osallistujia yhteensä 196. Kurkseista kaksi keskittyi ison tapahtuman muonitukseen riistalla.

Nuorten talvileirejä oli kaksi: talvileiri 1.-4.3.2005 Anttilan Erämiesten majalla Valkealassa ja kesäleiri 13.-17.6.2005 Jaalassa Aurantolassa. Talvileirillä oli 26 nuorta ja kesäleirillä 30. Näistä 32 suoritti leirillä metsästäjäutukinnon. Perinteiset vanhan ajan hirvipeijaiset järjestettiin Jaalassa ja Kuusankoskella jahtikauden 2005 päätteeksi. Osallistujia oli yhteensä yli 500.

Virkatie-hanke verkottui muiden alueelle luonto-metsäpolkuja rakentaneiden yhdistysten kanssa. Metsästyssseurojen ja maanomistajien yhteistyö kasvoi polkujen rakentamisen ansiosta. Hankkeessa luotiin uusia yhteistoimintamalleja mm. koulujen, päiväkotien, 4H-yhdistysten kanssa.

Toiminta jatkuu hankkeen päättyttyä. Vuodelle 2006 on jo sivuttu pidettäväksi useita riistaruokakursseja, opastettuja ryhmäkieroksia Virkatien poluilla sekä naisille suunnattu hirvijahti. Virkatie-hankkeen poluilla pyritään ohjattuun toimintaan. Ryhmien vierailut hoidetaan metsästyssseurojen kautta, jolloin osallistujat saavat asiantuntevaa opastusta metsästyksestä ja riistanhoidosta.

35 Anttilan raviradan kunnostus

Anttilan Hevoskasvattajat ry, Valkeala

6.6.2003–24.6.2004

Kustannusarvio yhteensä 32 300 €

Kehittäminen 800 €

Rakentaminen 31 500 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 17 765 €

Kehittäminen 440 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 17 325 €

Tukiprosentti 55 %

Anttilan raviradan kunnostus –hankkeessa peruskorjattiin Anttilan ravirata. Radan kaarteet kallistettiin ja radan pintaa parannettiin hevosystävällisemmäksi.

Järjestettiin hevosharrastepäivä raviradan peruskorjauksen valmistuttua,

Hankkeen ansiosta saatiin parannettua radan kestävyyttä siten, että siellä pystytään valmentamaan kaikkia hevosia eri nopeuksilla (myös maksimaalinen nopeus). Ravirata palvelee hyvin myös seutukunnan koiraharrastajia. Alueella järjestetään mm. palveluskoirien tottelevaisuuskokeita.

36 Infrastruktuurin kehittäminen

Anttilan Erämiehet ry, Valkeala

4.6.2003–31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 49 517€

Kehittäminen 1 000 €

Koneet ja laitteet 5 200 €

Rakentaminen 43 317 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 27 234 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Koneet ja laitteet 2 860 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 23 824 €

Tukiprosentti 55 %

Anttilan Erämiesten Infrastruktuurin kehittäminen –hankkeessa peruskorjattiin metsästyssseuran omistama riistankäsittelyrakennus ja sen yhteyteen rakennettiin uusi

lämmin varastotila. Alueelle rakennettiin myös koiratarha, pihakäymälä ja lihansavustamo. Lisäksi hankittiin laserpumalaitteisto. Avointen ovien päivänä uusittuihin tiloihin kävi tutustumassa runsaasti alueen asukkaita.

Peruskorjauksen ansiosta toimitilojen käyttö lisääntyy ja monipuolistuu. Anttilan Erämiesten lisäksi tilat palvelevat muita alueen yhdistyksiä, moottorikelkkailijoita, pilkkijöitä, koirankasvattajia, erilaisten juhlien ja kokousten järjestäjiä sekä pito- palveluyrityksiä ja alueen kesäasukkaita. Laserpumalaitteiston hankinnan ansiosta myös urheiluamput ja hyötyvät parantuneista harjoittelumahdollisuuksista.

37 Pihlajasaaren maamiesseuran- talon kunnostus

Pihlajasaaren maamiesseura ry

6.6.2003- 31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 17 200 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 16 200 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 9 460 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 8 910 €

Tukiprosentti 55 %

Pihlajasaaren maamiesseuran-talon kunnostus -hankkeessa peruskorjattiin maamiesseuran-taloa. Ulkoseinät uusittiin. Osa ikkunoista vaihdettiin uusiin ja osa vanhoista ikkunoista kunnostettiin. Lisäksi hankkeessa järjestettiin avoimien ovien päivä.

Talon peruskorjaus mahdollistaa kesäaikaisen käytön lisäämisen. Hanke edisti Pihlajasaaren maamiesseuran-talon markkinointia ja käyttöä. Maamiesseura on alkanut aktiivisesti markkinoida vuokrata tiloja myös muille käyttäjille.

38 Huhdasjärven erämaja

Huhdasjärven Eränkävijät ry, Jaala

5.12.2003- 31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 48 773 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 47 773 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 26 825 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 26 275 €

Tukiprosentti 55 %

Hankkeessa laajennettiin ja peruskorjattiin metsästysmaja, lihankäsittelytilat sekä lämmin varastotila koneiden säilyttämistä varten. Samoin jätevesien käsittely saatiin nykyisiä asetuksia vastaavaan kuntoon. Ajanmukaiset ja monipuolista käyttöä palvelevat tilat ovat myös lähiseudun asukkaiden perhejuhlien, nuorten leirien ja muiden kyläyhteisön tilaisuuksien pito- paikkana.

Toimintapäivän aikana noin 130 henkilöä tutustui uusittuihin tiloihin. Tapahtumassa järjestettiin luontopolku, tutustuminen joussi- ja ilmakivääriammuntaan, metsästyskoirien esittely, seuratoiminnan esittely sekä ruokailu. Toimintapäivään osallistui Siikavan ja Kimolan koulujen oppilaat opettajineen sekä lähialueen asukkaita.

39 KALISA

Korian ponsi ry, Elimäki

1.1.2004–31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 82 378 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 81 378 €

Julkinen tuki yhdessä enintään 45 308 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 44 758 €

Tukiprosentti 55 %

KALISA-hankkeessa peruskorjattiin Kallioniemen tanssilava. Lavan lattia uusittiin sekä ravintolatilat ja orkesteritilat kunnostettiin. Myös keittiötilat kunnostettiin ja rakennettiin varasto. Näin mahdollistuu isompientkin juhlien järjestäminen. Lisäksi rakennettiin noin 100 neliömetrin suuruinen terassi, josta ovat upeat näkymät Kymijoelle. Kulkuväylät rakennettiin liikuntaesteisten vaatimusten mukaisesti.

Kymijoen rantaan kunnostettiin Lemmenpolku ja myös ympäristöä raivattiin. Tanssilavalta joenrantaan rakennettiin kaiteelliset portaat.

Peruskorjauksen valmistuttua järjestettiin avoin tutustumistilaisuus Kallioniemen tanssilavalla teemalla Kallioniemi Kymen ykköspaikka. Leikkimielisen kilpailun lisäksi kaikille tarjoutui mahdollisuus testata uusitun tanssilavallan liukkautta.

Kallioniemen matkailullinen arvo nousi merkittävästi, kun lavalle rakennettiin terassi, josta on upeat näkymät Kymijoelle. Jatkossa Kallioniemen alueen markkinointi seutukunnallisena matkailukohteena käynnistyy. Tanssilavakulttuurin uudelleen herättely ja aktivoiminen luonnonkaunista ympäristöä hyödyntäen. Kallioniemi tarjoaa yhteistyötapahtumien ja perhejuhlien järjestämiseen oivallisen paikan. Aluetta hyödynnetään myös tanssikauden ulkopuolisiin liikunta- ja ulkoilutapahtumiin.

40 KALISA II

Korian Ponsi ry, Elimäki

9.12.2004- 31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 59 310 €

Kehittäminen 5 080 €

Rakentaminen 54 230 €

Julkinen tuki yhdessä enintään 32 621 €

Kehittäminen 2 794 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 29 827 €

Tukiprosentti 55 %

KALISA II –hankkeessa tehtiin Kallioniemen tanssilavan alueen maisemointi. Alueelle tehdyn pihasuunnitelman mukaisesti raivattiin pihan reuna-alueen lahoviikaista puustoa ja aluskasvillisuutta sekä istutettiin uusia puu-, pensas- ja perennalajikkeita. Asvaltoitiin noin 1 000 neliön suuruinen piha ja kunnostettiin piha-alueen kävelytiet sekä tehtiin uusi kulkuväylä Kymijoen rannan puoleiselle reunalle. KALISA-hankkeen Lemmenpolkua jatkettiin Kymijoen rannassa sekä valaistiin polku ja piha. Kallioniemen sisääntuloväylää levennettiin sekä rakennettiin portti. Lisäksi tehostettiin tanssilavan ilmanvaihtoa sähkötuulettimilla.

Hankkeessa järjestettiin lukuisia yleisötapahtumia, joiden tarkoituksena oli tuoda esiin hanketta mutta myös markkinoida Kallioniemen aluetta yleisölle. Kallioniemessä järjestettiin seuraavien teemojen mukaisia tapahtumia: talvi- ja nuorisotapahtumat, Kymijoki-päivä sekä ruskaretki. Erityisen hyvän vastaanoton saivat koululaisille suunnattu iltapäivä sekä hankkeen päättäjätapahtuma. Hankkeen toteutuksen aikana Kallioniemessä järjestettiin noin 70 tanssitapahtumaa, joissa kävi yhteensä yli 20 000 ihmistä.

Kiinnostus erilaisten perhejuhlien ja yleisötapahtumien järjestämiseen Kallioniemessä on lisääntynyt merkittävästi. Rantapolku tarjoaa hienon ulkoilureitin aivan Kymijoen rantaviivaa hipoen.

Aluetta tullaan markkinoimaan tanssikauden ulkopuolisiin liikunta- ja ulkoilutapahtumiin.

tumiin. Rantapolusta muodostetaan osa Korian taajaman ulkoiluverkostoa.

41 Kausalan työväentalon kunnostaminen

Kausalan Kansantalo Oy, Iitti

25.9.2003- 31.12.2005

Kustannusarvi: 29 726 €

Kehittäminen 1 792 €

Rakentaminen 27 934 €

Julkinen tuki enintään 16 349 €

Kehittäminen 985 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 15 364 €

Tukiprosentti 55 %

Kausalan työväentalon kunnostaminen – hankkeessa peruskorjattiin Kansantaloa. Ulkolaudoitus uusittiin ja maalattiin. Vesikatto korjattiin ja maalattiin. Paloportaat uusittiin. Alakerran kerhotilojen lattia kunnostettiin jo ennen hankkeen alkamista.

Peruskorjauksen valmistuttua järjestettiin avointen ovien päivä, jossa yleisö pääsi tutustumaan remontoituun taloon.

Historiallisesti arvokas, lähes 100 vuotta vanha Kansantalo saatiin kunnostettua ja näin se säilyy tuleville sukupolville. Hankkeella parannettiin talon toimintaedellytyksiä. Julkisivun peruskorjauksen myötä kohennettiin samalla myös Kausalan ulkoista ilmettä. Talkootyö aktivoi ihmisiä.

42 Liikasenmäen kunnostus

Lions Club Jaala ry, Jaala

5.12.2003–31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 29 618 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 28 618 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 16 289 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 15 739 €

Tukiprosentti 55 %

Liikasenmäen kunnostus -hankkeessa kunnostettiin kulttuurihistoriallisesti arvokasta Liikasenmäen aluetta, joka sijaitsee Jaalan kirkonkylän keskustassa. Päärakennus saatiin viihtyisäksi ja toimivaksi tilaisuuksien järjestelypaikaksi. Vesijohdot, sähköistys ja lämmitys uusittiin koko rakennuksessa sekä keittiö kokonaisuudessaan. Rakennuksen yläpohjan rakenteet tuettiin, lattiat uusittiin sekä takka ja piippu korjattiin.

Hankkeen ulkopuolisina töinä toteutettiin samanaikaisesti Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen osarahoituksella Liikasenmäen muiden rakennusten ulkopuolinen peruskorjaus.

Liikasenmäen vetovoimaisuus tapahtumien järjestelypaikkana lisääntyi ja paikallisten yhdistysten yhteistyö tiivistyi.

Liikasenmäen kunnostusta jatketaan.

Hankkeen ulkopuolelle jäi vielä WC-tilojen kunnostus sekä päärakennuksen ulkomaalaus.

43 Mobiilihalli

Kymen Automobiilikerho ry, Elimäki

18.5.2004–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 75 601 €

Rakentaminen 74 546 €

Kehittäminen 1 055 €

Julkinen tuki enintään yhteensä 41 580 €

Rakentaminen 41 000 €

Tukiprosentti 55 %

Kehittäminen 580 €

Tukiprosentti 55 %

Mobiilihalli-hankkeessa peruskorjattiin Korian Pioneeripuistossa sijaitseva kulttuurihistoriallisesti arvokas huolto-konehalli

(alkujaan ruokalaksi rakennettu). Se on rakennettu kasarmin ensimmäisessä rakennusvaiheessa vuosina 1912-13 alun perin ruokalaksi Museoviraston ohjeistuksen mukaan peruskorjattua tilaa on noin 840 neliötä.

Hankkeessa kunnostettiin ikkunat ja ovet sekä varustettiin ikkunat murto suojauskaltereilla. Korjattiin ja maalattiin peltikatto sekä piiput. Tiilistä rakennetun ulkoseinien rapautumat korjattiin. Rakennuksen sadevesiviemäröinti toteutettiin ja lämmityksen runkolinja eristettiin. Pihalle rakennettiin aitaus jäteastialle. Lisäksi hankittiin kalusteita keittiöön, WC:hen ja arkistoon.

Hankkeessa järjestettiin museoajoneuvojen ajotapahtuma, Kartanokierros, mistä ei aiheutunut kustannuksia hankkeelle.

Kiinteistön yleisilme koheni ja siistiytyi. Oman seuran toiminnan vilkastumisen lisäksi peruskorjattu tila hyödyttää myös alueen muita järjestöjä. Nämä voivat vuokrata tiloja kokouksia ja tapahtumia varten. Remontoitu Mobiilihalli museoajoneuvoneen ja niihin liittyvine tapahtumineen on myös oiva matkailukohde.

44 Mobiilihallin piha-alueet

Kymen Automobiilikerho ry, Elimäki

15.10.2004–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 52 491 €

Kehittäminen 10 009 €

Koneet ja kalusto 3 000 €

Rakentaminen 39 482 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 29 871 €

Kehittäminen 6 506 €

Tukiprosentti 65 %

Koneet ja kalusto 1 650 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 21 715 €

Tukiprosentti 55 %

Mobiilihallin piha-alueet -hankkeessa laadittiin pihasuunnitelma, jonka mukaan kunnostustyöt toteutettiin. Piha-alueella tehtiin sadevesiviemäröinti ja asfaltointi. Asfaltoinnin ulkopuolisella alueella tehtiin vihertöitä. Pihaan hankittiin lipputangot ja ajotapahtumissa tarvittavat lähtö- ja maali-kyllit. Piha-alueen valaistus toteutettiin samaa mallia olevilla valaisinylväillä kuin mitä muualla Pioneeripuistossa on käytetty. Kerhotiloihin ja kalustohalliin asennettiin murtohälyttimet.

Entisen Kymen läänin alueen ajoneuvojen kantakortiston tallennus sähköiseen muotoon aloitettiin hankkeessa. Tallennustyötä jatkettiin hankkeen päätyttyä talkootyönä. Tallennustyötä varten hankittiin atk- ja av-laitteet.

Lääninhallitukset ovat luovuttaneet ajoneuvojen kantakorttiarkistot Suomen Automobiili-Historiallinen Klubi ry:n paikalliskerhojen säilytettäväksi. SA-HK:n tavoitteena on jo vuosien ajan ollut saattaa tiedot sähköiseen muotoon. Ajoneuvojen entistäjät tarvitsevat kortteja selvittääkseen rekisteristä poistetun ajoneuvon alkuperää uudelleen rekisteröintiä varten. Tietojen haku käsin kirjoitetuista korteista on erittäin hankalaa, koska hakutietona voidaan käyttää ainoastaan ajoneuvon rekisterinumeroa. ATK:lle tallennuksen jälkeen hakukriteerinä voidaan käyttää esimerkiksi ajoneuvon rungon numeroa, entisen omistajan nimeä, paikkakuntaa yms.

Hankkeessa saatettiin piha-alue vastaanmaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen ja ympäristön arvoa ja lisäämään Pioneeripuiston yleistä viihtyvyyttä. Lisäksi parannettiin piha-alueiden käytettävyyttä erilaisissa tapahtumissa. Entisen Kymen läänin alueen ajoneuvojen kantakortistotiedot saatiin paremmin käytettä-

vään muotoon, kun ne tallennettiin sähköiseen muotoon.

45 Kytöahon kylätalo

Kytöahon kyläyhdistys ry, Kuusankoski

9.3.2004 - 31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 34 875 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 33 875 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 19 181 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 18 631 €

Tukiprosentti 55 %

Kytöahon kylätalo -hankkeessa rakennettiin Kuusankosken Kytöahon kaupunginosaan kylän yhteinen kylätalo suuruudeltaan noin 43 neliometriä. Talossa on iso harraste-kokoustila, keittiösyvennys sekä wc.

Rakennuksen valmistuttua järjestettiin kylätalon avajaiset.

Yli 20 vuotta haaveena ollut kylän yhteinen kokoontumis- ja harrastetila on aktiivisessa käytössä. Kylätalossa järjestetään yhteisiä tapahtumia ja kerhoiltoja kyläläisille. Lisäksi taloa käytetään alueen yhdistysten kokousten pitopaikkana.

46 Rantarinteen kunnostaminen

Säyhteen kyläyhdistys ry, Iitti

15.6.2003–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 9 154 €

Kehittäminen 1000 €

Rakentaminen 8 154 €

Julkinen tuki enintään 5 035 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 4 485 €

Tukiprosentti 55 %

Rantarinteen kunnostaminen –hankkeessa kunnostettiin Säyhteen kylän yhteinen ranta-alue. Pysäköintialue kunnostettiin ja terassi rakennettiin. Ranta ruopattiin ja hiekoitettiin sekä myös ranta-alue siivottiin. Samalla saatiin kasvatettu veneiden laskutilaa.

Uusi laituri rakennettiin sekä matonpesupaikka, johon tehtiin myös imeytyskenttä. Telttakatos hankittiin.

Rantarinteen kunnostamisen ansiosta kyläläisten yhteinen ranta on saatu aiempaa monipuolisempaan käyttöön. Matonpesupaikan rakentaminen pienentää alueen jätevesikuormitusta. Yhteisalueen viihtyvyys on parantunut ympäristön siistimisen ansiosta. Erilaisten ulkoilmatilaisuuksien järjestäminen on helpottunut.

Ohjelmallinen kesätoritapahtuma järjestettiin kesällä 2004. Tilaisuudessa oli mm. työnäytös punamullan keitosta.

47 KYLI Kylien lähiliikunta- paikka

Korian Pioneeripuiston Kyläyhdistys ry, Elimäki

16.11.2004-28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 70 842 €

Kehittäminen 7 122 €

Rakentaminen 59 070 €

Koneet ja kalusto 4 650 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 39 675 €

Kehittäminen 4 629 €

Tukiprosentti 65 %

Rakentaminen 32 489 €

Tukiprosentti 55 %

Koneet ja kalusto 2 557 €

Tukiprosentti 55 %

KYLI Kylien lähiliikuntapaikka –hankkeessa rakennettiin kaksi nurmipin-

taista liikuntakenttää Korialle: Pioneeri-puistoon ja Hiivurin puistoon. Maa-alueista tehtiin 10 vuoden mittaiset maankäyttösovimukset Elimäen kunnan kanssa. Pioneeripuiston kentän kunnostussuunnitelmasta saatiin Kymenlaakson maakuntamuseon puoltava lausunto.

Hankkeessa niittyalueet salaojitettiin ja toteutettiin kevyellä rakentamisella nurmikat. Nurmen siementen valinnassa painotettiin laatua ja kulutuskestävyyttä. Kentät varustettiin liikuntavälineillä, opastetauluilla ja sade-taukokatoksella. Kenttäalueet rajattiin aidalla. Hankkeessa toteutettiin kaksi perhekeskeisten liikuntamuotojen esittelypäivää.

Hankkeen ansiosta Korian alueen asukkaiden harrastusmahdollisuudet paranivat huomattavasti. Kahden uuden lähiliikunta-paikan myötä asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastusmahdollisuudet paranevat. Näitä ovat mm. liitokiekko, shakki, kyläkyökkä ja petanque.

Hanke synnytti jatkotoimina mm. kyläkentillä toteutettavien turnausten järjestämisen.

48 Metsästyskerhon Luontokerho

Metsästyskerho Eräveikot ry, Valkeala

3.5.2005–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 11 742 €

Kehittäminen 4 042 €

Rakentaminen 7 700 €

Julkinen tuki enintään yhteensä 6 862 €

Kehittäminen 2 627 €

Tukiprosentti 65 %

Rakentaminen 4 235 €

Tukiprosentti 55 %

Metsästyskerhon luontokerho -hankkeessa luotiin uusi koko perheen harrastusmahdollisuus Selänpään kylään. Luontokerho koostui hankkeen aikana yhdeksän kertaa. Luontokerho on ollut aiheiltaan monipuolinen kattaen luontoon ja siellä liikkumiseen sekä riistanhoitoon liittyviä perusasioita. Luontokerhon tilaisuuksiin on osallistunut noin 180 henkilöä.

Hankkeessa järjestettiin myös Metsästyskerho Eräveikkojen 70-vuotisjuhla. Ohjelmalliseen tapahtumaan osallistui yli 100 kyläläistä, yhteistyökumppania sekä naapuriseurojen edustajia.

Metsästyskerhon Luontokerho -hankkeessa peruskorjattiin myös kylmäsäilytystilat. Kylmiölle mm. valettiin uusi pohja, kunnostettiin seinät ja lattia sekä rakennettiin uusi vesikatto.

Hankkeen tuloksena syntyi myönteisemmin metsästyksen suhtautuva toimintaympäristö, mikä helpottaa metsästyksmaiden vuokraamista yhdistyksen käyttöön. Luontokerhon toiminta jatkuu hankkeen päätyttyä. Kerho kokoontuu keskimäärin kerran kuukaudessa.

49 1800-luvun rakennusperinteen taltiointi

Keltin Nuoret ry, Kuusankoski

1.5.2005–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 15 262 €

Kehittäminen 5 781 €

Rakentaminen 9 481 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 8 972 €

Kehittäminen 3 757 €

Tukiprosentti 65 %

Rakentaminen 5 215 €

Tukiprosentti 55 %

1800-luvun rakennusperinteen taltiointi -hankkeessa pystytettiin Kelttiin Kymijoen rannalle aiemmin myllynä toiminut hirsinen rakennus. Vanhoista hirsistä pystytetään 1800 - luvun rakennustyylin mukainen, 28 neliön kokoinen Myllytupa. Koulun Videokuvaajat ry dokumentoi rakennushankkeen kaikki työvaiheet ja tuotoksena syntyi lyhytelokuva Keltin myllyn paluu tulevaisuuteen. Kirjallisena tuotoksena hankkeessa laadittiin Jyvät tuuttiin, jauhot säkkiin, Myllyt ja myllärit Keltissä -teos. 120-sivuinen kirja kertoo Keltin ja lähiseudun myllyistä ja mylläreistä 1500-luvulta lähtien.

Hankkeessa toteutettiin Keltin kyläläisten yhteinen Kelttinet-sivusto Internetiin. Si-

vustolla on oma osio myös Myllytuvan rakentamisesta (www.myllytupa.com). Atk-laitteet hankittiin sivuston ylläpitoa varten.

Myllytuvan pystyttäminen toi paljon positiivista henkeä mukanaan ja vahvisti alueen yhteisöllisyyttä. Jo aikanaan kylän yhteisten myllyjen rakentaminen oli vahva yhteisöllinen tapahtuma

Keltin Nuoret ry perusti erillisen työryhmän, jonka tehtävänä on miettiä Myllytuvan järkevää jatkokäyttöä. Työryhmä luo yhteydet Myllytuvan mahdollisiin jatkokäyttäjiin, joita ovat mm. oppilaitokset, vanhustenhuolto- ja vammaishuolto-organisaatiot, matkailuyrittäjät, kunnat ja luontoyhdistykset.

50 Paukun toimintakeskus

Metsästyskerho Paukku ry, Elimäki

9.3.2004–31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 97 753 €

Kehittäminen 1 000 €

Koneet ja kalusto 6 095 €

Rakentaminen 90 658 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 53 764 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Koneet ja kalusto 3 352 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 49 862 €

Tukiprosentti 55 %

Paukun toimintakeskus -hankkeessa rakennettiin hirsinen 65 neliön maja, jossa on 33 neliön terassi. Lisäksi rakennettiin majan yhteyteen nytkyvaja, huolto-lihankäsittelytilat, kompostikäymälä ja koiratarha. Majassa on keittiö, toimisto ja avara kokoustila. Maja on sähköistetty ja vesi saadaan omasta kaivosta. Jätevedet hoidetaan saostus- ja imeytyskaivoilla.

Toimintakeskuksen valmistuttua järjestettiin avointen ovien päivä lähiseudun yhdistyksille ja asukkaille. Päivän yhteydessä esiteltiin seuran toimintaa, järjestettiin luontopolku ja ruokailu.

Hankkeen tuotoksena syntyvät ajanmukaiset ja monipuolista käyttöä palvelevat metsästysmaja oheisrakennuksineen. Tilat soveltuvat erinomaisesti mm. koiraharrastajille. Toimintakeskuksessa on järjestetty useita eri yhdistysten kokouksia sekä metsästys- ja koirakokeita.

Toimintakeskuksen jatkokehittely on vauhdissa. Hankkeen päätyttyä majan läheisyyteen on rakennettu kota yhteistyössä Anjalan maatalousoppilaitoksen kanssa. Saunan suunnittelu on aloitettu. Jatkossa tullaan rakentamaan myös reilun kokoinen laavu majan läheisyyteen palvelemaan kaikkia alueen käyttäjiä samalla tavoin kuin kota.

51 Tirvan lavan kunnostushanke

Tirvan Seudun Metsästysyhdistys ry, Valkeala

1.1.2005–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 75 029 €

Rakentaminen 67 910 €

Kehittäminen 7 119 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 41 977 €

Rakentaminen 37 350 €

Tukiprosentti 55 %

Kehittäminen 4 627 €

Tukiprosentti 65 %

Tirvan lavan kunnostushankkeessa on peruskorjattu Tirvan tanssilavaa. Lavan katto on korjattu, kaikki ikkunat lasitettu sekä keittiö uusittu kokonaan. Muita toimenpiteitä ovat lavan ulkomaalaus, ulkorakennuksen laajentaminen ja ympäristön maisemointi. Myös porakaivo on teetetty sekä

harmaiden vesien jätekaivo ja imeytyskenttä.

Kesällä 2005 järjestettiin tanssikurssit, joilla opeteltiin perinteisiä lavatansseja. Tirvan tanssilavan perustamisesta tuli vuonna 2005 kuluneeksi 50 vuotta. Lavan toimintaa esitelty valokuva- ja julistenäytely oli esillä heinäkuussa. 50-vuotisjuhlatanssit järjestettiin heinäkuun lopussa 2005. Tanssikursseja ja juhlatansseja markkinoitiin erillisellä tiedotuskampanjalla.

Hankkeen ansiosta turvattiin tanssilavan toiminta tulevina vuosina muuttuvien ympäristöolosuhteiden vallitessa. Tavoitteena on viiden vuoden kuluessa nostaa tanssien keskimääräinen kävijämäärä 570 henkilöön. Tanssilavaan toimintaan osallistuu vuosittain noin 100 kyläläistä. Tämän aktiivisuuden tason säilyttäminen ja lisääminen on mahdollista silloin, kun tanssilavan toimintaedellytykset turvataan.

Vuonna 2005 järjestetyt tanssikurssit saavat jatkoa kesällä 2006. Tanssilavan ajanmukaistamista jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen. Samoin jatkuu lavan toiminnan laajentaminen, markkinoinnin tehostaminen sekä kyläyhteisön yhteishengen ylläpitäminen ja edistäminen, mikä on ollut ominaista Tirvan kylälle.

52 Vierastalli

Valkealan hevosystäväinseura ry, Kouvola

1.10.2004–31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 106 092 €

Kehittäminen 6 240 €

Rakentaminen 99 852 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 58 975 €

Kehittäminen 4 056 €

Tukiprosentti 65 %

Rakentaminen 54 919 €

Tukiprosentti 55 %

Vierastalli-hankkeessa rakennettiin Kouvolan raviradalle tallirakennus, jossa on 18 karsinapaikkaa hevosille, hevosten pesu-

paikka sekä sosiaalitulat. Rakennus on suuruudeltaan noin 500 neliötä.

Tallista totta –tapahtumapäiviä järjestettiin kolmena iltana. Siinä annettiin osallistujille tietotaitoa, jotta he voisivat onnistuneesti toteuttaa oman tallihankkeensa. Tapahtumapäiviä järjestettiin mm. seuraavista aiheista: rakennustarpeiden kartoitus, rakennussuunnittelu ja kustannuslaskenta; eläinlääkärien ja valmentajien ohjeet rakentamiseen; rakentamisen vaiheet. Lisäksi järjestettiin opintoretki, jossa tutustuttiin erilaisiin tallirakennuksiin Kymenlaaksossa. Tilaisuuksiin osallistui keskimäärin 20 henkilöä. Näistä kolmannes oli naisia. Mukana oli hevostaloutta sekä harrastuksena että yritystoimintana harjoitettavia henkilöitä.

Talli palvelee maaseudulta raviradalle hevosiaan valmentamaan tulevia hevosten omistajia. Tilat ovat maksutta kaikkien käytettävissä eikä käyttökustannuksia peritä edes vedestä eikä sähköstä. Tallia käytetään myös kurssien järjestämisessä kuten kengitys- ja valjastuskursseilla ja muissa hevosten hoitoon liittyvillä kursseilla. Vierastallihanke paransi myös nuorisotoiminnan, esimerkiksi ponitoiminnan, edellytyksiä.

Hankkeen avulla helpotettiin ja kehitettiin maaseudun hevosihmisten toimintaa alalla sekä autettiin siirtämään hevosmiestaitoja uusille sukupolville. Hankkeessa luotiin uutta kipinää myös alueen hevosseurojen toiminnalle. Se vaikutti hevosharrastuksen, -yritystoiminnan ja -yhdistystoiminnan syntymiseen sekä pysymiseen alueen maaseudulla. Täten hanke osaltaan vaikuttaa maaseudun pysymiseen asuttuna ja vireänä

Vierastalli on luonut uudenlaista toimintaa. Se mahdollistaa entistä monipuolisemman kurssitoiminnan, missä voi olla mukana osallistujien omia hevosia. Joka toinen viikko kokoontuvaan poniravikerhoon osallistuu noin 20 nuorta. Maaseudun hevosia on majoittunut talliin rataharjoittelujaksojen ajaksi. Talliin ollaan kutsumassa

oman alansa parhaita ammattilaisia kuten hevoshierojia ja kengittäjiä.

53 PVY:n talon ja lavan kunnostus

Jaalan Hartolan pienviljelijäyhdistys ry, Jaala

1.12.2003–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 59 216 €

Kehittäminen 1 000 €

Rakentaminen 58 216 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 32 569 €

Kehittäminen 550 €

Tukiprosentti 55 %

Rakentaminen 32 019 €

Tukiprosentti 55 %

PVY:N talon ja lavan kunnostus – hankkeessa peruskorjattiin Hartolan Pienviljelijäyhdistyksen omistama talo ja tanssilava. Talon ulkovooraus uusittiin ja maalattiin. Rakennettiin kaksi tuulikaappia ja uusittiin ulko-ovet. Keittiön oven ylle rakennettiin lippa ja portaat. Sadevesijärjestelmä uusittiin. Talon sisäpuolelta peruskorjattiin entisen ravintolan ja eteisen tilat. Mm. lämpöeristystä lisättiin lattiaan, sähköistys uusittiin ja sisäpinnat maalattiin.

Tanssilavan lahot osat uusittiin, samoin sadevesijärjestelmä. Korjausmaalauksia tehtiin sekä portaat uusittiin. Lavan vierestä muotoiltiin maata vesivahinkojen estämiseksi. Piharakennus ja aita kunnostettiin sekä lippukoppi maalattiin.

Hankkeessa järjestettiin perhekeskeinen tapahtuma, ohjelmalliset illamat. Illtamia edelsi lavatanssikurssi.

Hankeen ansiosta talon ja tanssilavan käyttömukavuus ja –turvallisuus paranivat. Talon talvikäyttö helpottui ja remontti toi uusia mahdollisuuksia tilaisuuksien järjestämiseen. Hartolan PVY:n tanssilava on Jaalan ainoa tanssilava. Se on kaikkien halukkaiden vuokrattavissa kesäjuhliin ja -tapahtumiin.

54 Riistaruoikahanke

Kimolan Riistamiehet ry, Jaala

4.2. 2005–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 92 354 €

Kehittäminen 8 966 €

Rakentaminen 83 388 €

Julkinen tuki yhdessä enintään 51 691 €

Kehittäminen 5 828 €

Tukiprosentti 65 %

Rakentaminen 45 863 €

Tukiprosentti 55 %

Riistaruoikahankeessa rakennettiin monitoimitila ja kota Kimolan Seurapirtin läheisyyteen, jotka mahdollistavat Seurapirtin monipuolisen käytön. Monitoimitilaan rakennettiin asianmukaiset kylmäsäilytystilat sekä tilat erilaisten tapahtumien yhteydessä tarjottavien ruokien ja muiden elintarvikkeiden valmistuksen ja säilytykseen. Tilat hyväksytettiin elintarviketiloiksi. Monitoimitilaan vedettiin myös vesi ja viemäröinti ja ne toimivat myös hirvijahdin aikana lihankäsittelytiloina.

Hankkeessa järjestettiin riistankäsittelystä ja riistaruosta koulutusta. Kolmen illan koulutuksessa aiheet olivat pienriista, hirvi ja villisika. Villisikaa käsitelleellä kurssilla kouluttajana toimi virolainen kokki. Lisäksi ohjelmassa oli hirviruokakurssilla eläinlääkärin esitys, hygieniakoulutusta ja lihanpaloittelun opastusta. Koululaisille järjestettiin eräpäivä, jolloin hirvijahdin jälkeen esiteltiin metsästysharrastusta nuorille.

Hankkeessa edistettiin paikallista riistaruo-
kakulttuuria ja monipuolistettiin kylän yh-
teisen kokoontumistilan, Kimolan Seura-
pirtin, toimintaa ja käyttömahdollisuuksia.

Toiminnalliset kehittämis- hankkeet

55 Iitin musiikkijuhlat

Iitin Musiikkijuhlayhdistys ry, Iitti

2.9.2002–30.11.2004

Kustannusarvio 47 500 €

Julkinen tuki enintään 25 750 €

Tukiprosentti 54,21 %

Iitin musiikkijuhlat –hankkeessa suunnitel-
tiin ja toteutettiin ensimmäiset Iitin mu-
siikkijuhlat. Ensimmäisenä vuonna hank-
keeseen sisältyi klassisen musiikin konsert-
tien järjestäminen oheistoimintoineen. Toi-
sena vuonna hankkeeseen sisältyi nuorten
musiikkileirien järjestäminen sekä yhteis-
työn kehittäminen muiden matkailu- ja
ravitsemuspalvelujen tuottajien kanssa,
palvelujen tuottajien verkoston synnyttä-
minen sekä musiikkijuhlien konserttien
ympäriille koottujen pakettimatkojen ko-
koaminen.

Iitin musiikkijuhlat ovat vakiinnuttaneet
paikkansa vuosittaisena musiikitapahtu-
mana hyvällä yleisömenestyksellä (vuonna
2004 noin 3000 kuulijaa). Hankkeessa lu-
otiin seitsemän erilaista matkailupakettia ja
palvelujen tuottajien verkosto. Musiikki-
juhlien tunnettuus on kasvanut ja media on
ottanut tapahtuman ja musiikkikurssit hy-
vin vastaan. Iitin kunnan imago on kohon-

nut ja Hiidenvuori on tullut tutuksi yleisöl-
le. Iitin kirkonkylän merkitys matkailulle
on korostunut.

56 Siikavantie 2004

Siikavan kyläyhdistys ry, Jaala

9.3.2004–31.12.2004

Kustannusarvio 18 114 €

Julkinen tuki enintään 12 680 €

Tukiprosentti 70 %

Siikavantie 2004 –hankkeessa järjestettiin
Kylänäyttely kyläkoululla Siikavan ky-
läyhdistyksen 20-vuotisjuhlapäivänä. Näyt-
tely oli avoinna 2 viikon ajan ja siihen tu-
tustui 256 kävijää. Siikavan tonttipankkiin
(www.siikava.com) saatiin hankkeen aika-
na yhdeksän tontitarjoajaa (yhteensä
myytäväksi saatiin 11 tonttia). Tonttipan-
kin nettisivusto ostettiin ostopalveluna
Osuuskunta Jaalan työpalvelulta. Kylä-
asumisen teemalta järjestettiin ja uusille
asukkaille laadittiin muuttajan kansio.
Kansiota päivitetään jatkossa ajan tasalle.
Kylätoimijoiden retkelle Heinolaan osallis-
tui 18 henkilöä. Jaalan Hartolan lavalla
järjestettiin hankkeen iltamat, jonka tee-
mana oli maaseudun ja kaupungin vuoro-
vaikutus. Yleisöksi kutsuttiin kyläläisten
lisäksi muiden kylien asukkaita ja erityi-
sesti kesäasukkaita (paikalla oli toista sataa
henkilöä). Tonttitarjonnan lisäämiseksi
tehtiin yhteistyötä Kylä työllistää ja Onni
muuttaa maalle -hankkeiden kanssa. Hank-
keen päätöstilaisuuteen osallistui Auranto-
lassa 24 henkilöä.

Hankkeen jälkeen tonttikartointu jatkuu tietojen päivittämisellä. Myös tonttien myyntiä (nettisivujen kautta) tehdään hankkeen päättymisen jälkeen. Hanke synnytti Kyläkirjahankkeen (Siikavan Kyläyhdistys ry). Siikavan kylä lähti mukaan myös Jaalan kylien kehittämisohjelma-hankkeeseen.

57 Kylien maisemallinen toimintasuunnitelma

Valkealan Metsänhoitoyhdistys ry, Valkeala

16.6.2003–28.3.2005

Kustannusarvio 63 268 €

Julkinen tuki enintään 41 124 €

Tukiprosentti 65 %

Kylien maisemallinen toimintasuunnitelma-hankkeessa laadittiin yhdessä kylien asukkaiden kanssa maisemanhoitosuunnitelmat toimintaohjeineen sekä toteutettiin maiseman kunnostusta pilotti-kohteissa. Hankkeen määrällisenä tavoitteena oli laatia yhdeksän maisemanhoitosuunnitelmaa ja näitä valmistui hankkeen aikana 17.

Osallistuminen hankkeeseen ja mielenkiinto hanketta kohtaan oli suurta. Hankkeeseen osallistuneilla kylillä pidettiin ns. kyläkävelyt (yhteensä 16 kpl), joiden tarkoituksena oli kartoittaa kunnostettavat kohteet. Kyläkävelyihin osallistui noin sata kyläläistä. Talkoita pidettiin yhdeksällä kylällä, joihin osallistui yli 150 kyläläistä.

Hanke on selvästi lisännyt kyläläisten aktiivisuutta oman elinympäristönsä hoitami-

seen. Maisemanhoitosuunnitelmien avulla kehitettiin maaseutumatkailun edellytyksiä, lisättiin asukkaiden viihtyvyyttä, luotiin paremmat edellytykset elinkeinotoiminoille ja käännettiin asukaspaikoita taajamista takaisin maaseudulle.

Hankkeen aikana kyliä ohjeistettiin siitä, miten maisemanhoitosuunnitelmia tulisi hyödyntää ja kuinka jakaa vastuuta maisemanhoidon toteutuksesta kylillä toimiville järjestöille. Kylät ovat lähteneet toteuttamaan maisemakohteiden hoitoa maisemanhoitosuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi kylille tullaan rakentamaan infokeskuksia ja kulttuuritauluja.

58 Elinkautinen

MMM-Videoframe25 ry, Kuusankoski

1.1.2004–30.6.2005

Kustannusarvio 33 695 €

Julkinen tuki enintään 21 902 €

Tukiprosentti 65 %

Elinkautinen-hankkeessa toteutettiin päihteiden käyttöä omaisten näkökulmasta kuvaavan lyhytelokuvan tuottaminen valmiin käsikirjoituksen pohjalta. Kuvauksen lisäksi hankkeeseen sisältyivät editointi ja äänitys sekä dvd:n kopiointi. Kuusankoskella järjestetyn ensi-illan jälkeen lyhytelokuvaa kierrettiin näyttämässä Pohjois-Kymenlaakson kyläkouluissa osana kouluisten päihdekasvatusta.

Esityksiä pidettiin kahdeksassa koulussa, kaikkiaan 16 esitystä nuorille ja heidän vanhemmilleen. Elokuvan näki 1620 katsojaa. Elokuvan katseluun liittyi aina keskustelutilaisuus esityksen jälkeen, jonka aikana nuoret saattoivat kysellä aiheesta tai purkaa muuten tuntojaan. Elokuva herätti keskustelua oppilaiden keskuudessa sen omaperäisen näkökulman vuoksi. Elokuvan ajatuksena on: ”Päihteiden käyttö ei ole pelkästään henkilökohtainen ongelma vaan vaikuttaa vahvasti myös läheisiin.”

Ehkäisevän päihdetyön kentällä on kaivattu elokuvaa, joka käsittelee päihteiden käyttöä omaisten näkökulmasta. Hanke

täytti tämän aukon. Elinkautisen tekoprosessi tarjosi maaseutualueen näyttelijöille ja muille elokuvan tekemisestä kiinnostuneille mahdollisuuden kehittää itseään. Näyttelijöille tarjoutui myös mahdollisuus saada kokemusta työskentelystä kameralle. Mm. koulukierros osoitti, että Elinkautinen-hanke lisäsi keskustelua päihteiden väärinkäytön seurauksista ja vaikutuksista käyttäjän läheisiin ihmisiin.

59 Verlan juhlapäivät

Verlan Ruukkikylän Yrittäjäyhdistys ry, Jaala

28.3.2002–30.11.2002

Kustannusarvio 14 900 €

Julkinen tuki enintään 12 600 €

Tukiprosentti 84,56 %

Verlan juhlapäivät -hankkeessa valmistettiin ja toteutettiin kesätahtumien sarja, jonka päätapahtuma oli 18.7.2002 pidetty Verla-päivä. Tällöin Verlan paperitehdas täytti 100 vuotta. Hankkeessa toteutettiin neljän juhlapäivän (18.5., 6.7., 18.7. ja 3.8.) valmistelu ja toteutus ja markkinointi.

Tapahtumien tavoitteena on yrittäjien sekä Verlan kylän markkinointi matkailukohdeena. Hankkeen tuloksia ovat Verlan kesän elävöityminen, kylän ja yrittäjien yhteistyön lisääntyminen sekä yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden parantuminen. Hanke elvyttää myös muita matkailun oheispalveluja.

Verla-päivän (18.7.) ja Verla laulaa ja soi -tapahtuman järjestämisestä on jatkettu hankkeen päätyttyä vuosittain.

60 Rajalinjat auki – koko metsäomaisuus hoitoon

Valkealan Metsänhoitoyhdistys ry, Valkeala (yhteistyössä Pohjois-Kymen metsänhoitoyhdistys ry ja Kymijoen metsänhoitoyhdistys ry)

1.8.2002–31.7.2005

Kustannusarvio 110 200 €

Julkinen tuki enintään 55 100 €

Tukiprosentti 50 %

Rajalinjat auki – koko metsäomaisuus hoitoon –hankkeessa toteutettiin metsänomistajien aktivointi, metsäkiinteistöjen rajalinjojen etsiminen GPS-laitteella sekä rajalinjojen merkitseminen ja avaaminen. Hankkeessa merkittiin 562 kilometriä rajalinjaa. Rajalinjojen merkkkaus kohdistui 10 482 hehtaarin suuruiseen alueeseen.

Hankkeen avulla metsänomistajat saatiin huomaamaan rajalinjojen aukipitämisen tärkeys. Rajalinjojen aukaisulla on saatu hankkeeseen osallistuneiden metsänomistajien koko metsäomaisuus käyttöön. Lähes puolet metsänomistajista asuu tänä päivänä muualla kuin metsätilallaan. Pahimmassa tapauksessa metsänomistajat eivät tiedä kuin suunnilleen oman metsänsä sijainnin. Ennen rajapyykkien paikat siirtyivät uudelle sukupolvelle luontaisesti sukupolvien kierrellessä yhdessä metsässä, mutta nyt tämä luontainen yhteys on katkenut. Metsätilojen rajalinjojen umpinaisuus vaikeuttaa metsätoimenpiteitä ja jättää epäselvää rajalinjan läheisyyteen ”ei kenenkään maan” -vyöhykkeen.

Hankkeen myötä rajalinjojen paikantamisesta ja avaamisesta on tullut metsänhoitoyhdistyksille yksi maanomistajille tarjottava palvelu. Rajalinjojen selvittämisen ja aukaisemisen tarve tulee jatkossa kasvaamaan.

61 Vanhat rakennukset uuteen elämään

MTK-Iitti ry, Iitti

30.8.2002–28.2.2003

Kustannusarvio 6 948 €

Julkinen tuki enintään 5 211 €

tukiprosentti 75 %

Vanhat rakennukset uuteen elämään – hankkeessa kartoitettiin Iitin kunnan haja-asutusalueen tyhjillään olevia ja käyttämättömiä rakennuksia sekä selvitettiin mahdollisuuksia ottaa niitä uudelleen käyttöön joko asuin-, tuotanto- tai varastorakennuksena. Rakennusinsinööriopiskelija kävi

tiloilla ja laati rakennuksista kuntoarvion, joka käytiin tilakäynnin yhteydessä läpi isäntäväen kanssa. Hankkeeseen ilmoitettiin 16 tilaa, joista viisi oli kokonaan tyhjiin. Muilta tiloilta hankkeen piirissä olivat tyhjiin jääneet rakennukset. Rakennuksista laadittiin rekisteri, josta käy ilmi rakennusten kunto ja käyttötarkoitus sekä omistajan halukkuus tilojen myyntiin tai vuokraukseen. Rakennuksille laadittiin rakennussuunnitelmat ja kustannusarviot, mikäli nämä aiottaisiin palauttaa uudelleen käyttöön.

Rekisteriin saatiin yhteensä 52 rakennusta (tuotantorakennukset 15, varastorakennukset 12, asuinrakennukset 11, aitat 7, saunat 4 ja muut 3). Internetiin vietään esittely 17 rakennuksesta.

Hankkeen aikana ilmeni, että suurin este vanhojen rakennusten kunnostamiselle on ammattitaitoisen työvoiman puute. Rakennusten omistajilla, useimmiten maanviljelijöillä, ei ole useinkaan mahdollisuuksia korjata itse rakennuksia. Keskeisin syy oli ajan puute. Rakennusten kunnostamiseen olisi kuitenkin halukkuutta, jos luotettavia ja ammattitaitoisia kirvesmiehiä löytyisi.

62 Korja Roll -pajat

Elimäen 4H-yhdistys ry, Elimäki

1.2.2003–29.11.2003

Kustannusarvio 14 052 €

Julkinen tuki enintään 10 540 €

Tukiprosentti 75 %

Korja Roll –pajat –hankkeessa tarjottiin Korja Rollin festivaaliyleisölle musiikin kuuntelun lisäksi oheistoimintaa, jonka tarkoitus oli vähentää tuntuvasti järjestyshäiriöitä. Seikkailurata toteutettiin lasten Korja Rollissa (12.7.2003) ja se oli erittäin suosittu. Pajat ja korikiipeily toteutettiin varsinaisessa Korja Rollissa (19.7.2003). Pajoista toteutuivat saippuan valmistus, paja-autossa korun valmistaminen ja oma festarikassi. Korja Rollissa tunnelma oli edellisvuosia rauhallisempi. Bändikilpailu (4.10.2003) kokosi noin 50 kuuntelijaa ja kilpailemassa oli 5 bändiä.

Bändikilpailun voittaja sai esiintymiskeikan vuoden 2004 Korja Rollin päälavalle ja pääsi jatkokilpailuun Repo2004 -leirille.

63 KEHIS

Partiolippukunta Utin Pilvenveikot ry, Valkeala

30.4.2002–31.12.2003

Kustannusarvio 20 425 €

Julkinen tuki enintään 14 297 €

Tukiprosentti 70 %

KEHIS-hankkeessa toteutettiin yhteensä 40 tapahtumaa, joihin osallistui yli 1650 henkilöä. Tapahtumia oli neljän tyyppisiä: 1) yleisötapahtumat: rakovalkeat, talvi- ja kesätapahtumat, melontatapahtumat, puurojuhlat, kävelytapahtuma jne. 2) retket: melontaretket Väliväylällä, Puuhamaa, Nokian Eden, Sea-life, Lapinsalmen retki, Elämä lapselle -konsertti jne. 3) leirit: per-

he- ja nuortenleirit, viikkoleiritoiminta, 4) koulutus/kurssit: erätaikokurssi, melontaopetus, hiihto- ja lasketteluopetus.

Perhekeskeisyys, yhdessä tekeminen, nuorten pääteetön toiminta, luonnossa oleminen ja vastuun antaminen nuorille toteutuivat hankkeessa. Toimintaan saatiin mukaan myös nuoria ja lapsiperheitä, jotka eivät ole olleet mukana partiotoiminnassa.

Osallistujilta saatu palaute antoi hankkeesta kokonaisuudessaan erittäin positiivisen tuloksen. Hanke koettiin ihmisläheiseksi ja perheet huomioivaksi. Erityisesti tapahtumien maksuttomuus tai retkien pieni osallistumismaksu mahdollisti suurempienkin perheiden osallistumisen hankkeeseen. Partiolippukunta jatkaa vastaavanlaista toimintaa osittain partiotoiminnan parissa.

64 Valkealan käsityöperinteen tallentaminen

Valkealan kotiseutuyhdistys ry, Valkeala

1.1.2002–31.12.2004

Kustannusarvio 50 456 €

Julkinen tuki enintään 37 842 €

Tukiprosentti 75 %

Valkealan käsityöperinteen tallentaminen – hankkeessa kerättiin ja dokumentoitiin kattavasti valkealalaista käsityöperinnettä.

Hankkeen aikana kerättiin 2 864 käsityömallia (yhteensä 26 kansiota erilaisia malleja). Koko materiaali valokuvattiin, kaikkiaan 1 680 kuvaa, 50 diakuvaa sekä työpiirustukset mallitöistä. Mallien yhteydessä on maininta alkuperäisestä tekijästä ja mahdolliset ikätiedot sekä selvitys siitä, miten esine on suvussa periytynyt. Käsityötavoista tallentui perinnetieto ja historia esineen taustatietojen mukana. Hankkeen aineisto luovutettiin kirjastolle. Kotiseutuyhdistys valmisti esim. saunatekstiileistä perinteisen malliston harrastajien ja ammattilaisten käyttöön.

Muita tuloksia: Hankkeeseen saatiin 480:lta eri henkilöltä käsitöitä eri aihepiireistä. Hankkeen aikana järjestetyissä näyttelyissä kävi yhteensä 3 616 katsojaa. Keräystapahtumia järjestettiin kaikkiaan 193. Saadun materiaalin pohjalta valmistettiin eri kylissä näyttelyt, joita pidettiin yhteensä 13. Projektilla oli lisäksi päätös näyttely. Keräilyn yhteydessä tallennettiin arvokasta perinnetietoa.

Valkealan kansanopisto järjesti keräyksen pohjalta kurssin ”Valkealan käsityöperinnettä” ja Kuusankoskella on järjestetty vastaavanlainen kurssi. Kouluihin on markkinoitu perinnekäsityön kurssia/kerhoa. Hankkeessa tuotettu materiaali on kaikkien lainattavissa Valkealan kunnan kirjastossa.

65 Väripaletti

Iitin Käsityöläiset ry, Iitti (seudullinen)

1.1.2004-31.12.2005

Kustannusarvio 111 000 €
Julkinen tuki enintään 83 250 €
Kehittäminen 83 250 €
Tukiprosentti 75 %

Hanke järjesti lukuisia kursseja ja koulutustapahtumia sekä opintomatkoja. Se on myös tehnyt tunnetuksi kotimaisten luonnonvaraisten väriaineiden käyttöä.

Väripaletti-hankkeen tavoitteena oli perustaa Värikeskus. Iitissä perustettiin keväällä 2006 Värikäsi ry, joka vastaa 22.5.2006 Iitin kirkonkylässä avatun Värikeskuksen toiminnasta. Kesäkahvilan kiinteistössä sijaitsevassa Värikeskuksessa ovat tilat tuotepuodille, Värimuseolle, Värikirjastolle, näyttelyille sekä koulutuksille. Värjäys-tilat sijaitsevat kesäkahvilan ulkosaunassa, joka on kesäisin värjäyskursseiden pitopaikana. Majoitus- ja koulutusyhteistyötä tullaan tekemään Perheniemen opiston ja Radansuun Kartanohotellin kanssa.

Väripaletti-hanke on koonnut laajan yhteistyöverkoston toimintaryhmän alueella. Renkaan muodostavat luonnonväriaineiden tuottajat ja kerääjät, kouluttajat, tuotesuunnittelijat ja tuotteiden valmistajat. Tulevaa yhteistoimintaa varten on kiinnostuneita yhteistyökumppaneita ympäri Suomea ja Eurooppaa.

Hankkeessa järjestettiin useita värjäykseen liittyviä kursseja ja opintomatkoja. Kurssuja järjestettiin mm. seuraavista aiheista: punanmullan teko, luonnonkasvien tunnistus ja käsittely värjäystä varten, värjäyskurssi, huopakranssikurssi.

Yksi hankkeen päätapahtumista oli Väri-festarit, jotka järjestettiin elokuussa 2005 yhdessä Kansainvälisen värihankkeen, Iitin Käsiyöläiset ry:n ja Iitin kunnan kanssa. Väri-festareita edelsi Väriseminaari, johon osallistui 60 henkilöä eri puolilta Eurooppaa. Lokakuussa 2004 järjestetyillä väripäivillä mm. tutustuttiin työpajoissa erilaisiin värjäysmenetelmiin ja värimittauksiin. Saksan television kuvausryhmä teki ohjelman Väripäivistä ja esitti sen valtakunnallisella kanavallaan maaliskuussa 2005.

66 Kansainvälinen värihanke -esiselvityshanke

Iitin käsityöläiset ry, Iitti (seudullinen)
30.9.2004–31.5.2005
Kustannusarvio 30 030 €
Julkinen rahoitus enintään 30 030 €
Tukiprosentti 100 %

Kansainvälinen värihanke –esiselvityshankkeessa aloitettiin kansainvälisen värialan verkoston luominen. Hankkeessa löydettiin kansainvälisiä yhteistyökumppaneita, kuten toimintaryhmiä, yhdistyksiä, yrityksiä sekä yksityisiä alan ammattilaisia ja harrastajia monista EU-maista. Hanke onnistui tavoitteissaan saada aikaan kansainväliset yhteistyösopimukset ja käynnistää varsinainen Kansainvälinen värihanke.

Saksasta hanke löysi yhteistyökumppanikseen LAG Westhavellandin, jonka kanssa tehtiin yhteistyösopimus. Weben + -yhdistyksen (LAG Elbtalae) kanssa tehtiin esisopimus. Esiselvityshankkeessa laadittiin varsinaisen kansainvälinen hankkeen hankesuunnitelma, mikä sisältää eri maiden tavoitteet, tehtävät toimenpiteet, kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman. Yhteistyökumppaneilta saatiin myös varmistukset kv-hankkeen rahoituksesta. Esiselvityshankkeessa tehdyn työn pohjalta käynnistettiin varsinainen Kansainvälinen värihanke.

67 Kansainvälinen Värihanke

Iitin Käsiyöläiset ry, Iitti (seudullinen)
1.6.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 72 904 €
Julkinen tuki enintään 65 615 €
Tukiprosentti 90 %

Kansainvälisen Värihankkeen tärkeimmät yhteistyötahot olivat saksalaiset Westhavelland-toimintaryhmä, Weben+-yhdistys sekä Neckerodan Värikylä Thüringenissä. Värihankkeen partnerihanke oli Westhavelland-toimintaryhmän toteuttama ja rahoittama International Colour Project.

Saksalaiset partnerit osallistuivat Iitissä 12.8.2005 järjestettyyn kansainväliseen väriseminaariin sekä 13.–15.8.2005 Väri-festareille osana Kansainvälistä Värihan-
ketta. Nämä pitivät Väri-festareilla neljä työpajaa (indigo-värjäys, Thüringenin alueen kasvivärjättyjen taidetekstiilien esittely, Neckerodan Värikylän esittely sekä huovutus- ja silkkivärjäystyöpajat). Lisäksi käytiin neuvotteluja yhteistyön jatkosta.

Kansainvälisessä Värihankkeessa vierailtiin elo-syyskuussa 2005 tutustumassa Thüringenin, Westhavellandin ja Kukaten taiteilijoiden ja taidekäsityöläisten toimintaan ja esittelemässä oman kv-hankkeen sisältöä. Samalla työstettiin saksalaisen partnerin kv-hankkeen hankesuunnitelmaa. Hankkeessa tehtiin myös opintoretket Tallinnaan ja Berliiniin. Berliinissä pidettiin myös hankkeen ohjausryhmän kokous sekä suunniteltiin tulevaa yhteistyötä yhdessä saksalaisten kanssa.

Kansainvälisen Värihankkeen päättymisen jälkeen Westhavelland-toimintaryhmän International Colour Project jatkuu. Se sisältää suomalaisten ja saksalaisten taiteilijoiden ja taidekäsityöläisten yhteisen esitteen teon, näyttelyn Iitissä 17.–30.7.2006 sekä yhteisnäyttelyn Rathenowissa 29.6.–30.8.2006. Rathenowin yhteisnäyttelyä varten työstettiin taidekäsitöitä Iitissä 6.–9.2.2006 järjestetyssä suomalais-saksalaisessa väriseminaarissa. Seminaariin osallistui 17 henkilöä.

68 Märkjärven terveydenhoito

Märkjärvi-yhdistys ry, Iitti
1.5.2002–31.12.2004
Kustannusarvio 16 787 €
Julkinen tuki enintään 11 750 €
Tukiprosentti 70 %

Märkjärven terveydenhoito –hankkeessa hoitonuotattiin Märkjärveä. Roskakalaa poistettiin ammattikalastajien tekemissä nuotanvedoissa yhteensä runsaat 60 tonnia. Apuna nuottauksessa oli joukko paikallisia talkoolaisia. Lisäksi paikalliset asukkaat toteuttivat hoitokalastusta katiskoin. Lisäksi hankkeessa järjestettiin kesäasukkaat ja paikalliset asukkaat koonnut kesätahtuma, jossa kerrottiin mm. vesistön kunnostuksesta.

Roskakalan toimitettiin maatalan lietelantasäiliöön, josta se levitettiin lannoitteeksi ja maanparannusaineeksi paikallisten maanviljelijöiden pelloille.

Vaikka roskakalaa ei saatukaan poistettua tavoiteltua määrää, tavoite syvänteiden happikadon loppumisesta saavutettiin (näkyvät KASY:n vuoden 2003–2004 vesianalyysissä). Märkjärven leväkukinnat ovat loppuneet ja järven ”pilaantumista” aiheuttavat fosforin ja typen pitoisuudet ovat laskeneet. Märkjärvi-yhdistyksen kesätahtumat ja yhteishenki ovat herättäneet myönteistä huomiota ja ymmärrystä ympäristönhoitoa kohtaan.

Hoitokalastus jatkuu WEKE-katiskoilla niin laajasti kuin yhdistyksellä voimia riittää. Järven ympäristöstä valuvan hajakuormituksen vähentämistä pohditaan.

Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri antoi vuoden 2005 ympäristötunnustuksensa Märkjärvi-yhdistykselle Märkjärven kunnostustyöstä. Hoito- ja tehokalastuksella sekä muilla kunnostustoimilla on ollut vaikutusta järven tilan kohenemiseen.

69 Vesistön kunnostus

Karhulankylän osakaskunta, Valkeala

1.7.22002–31.12.2005

Kustannusarvio yhteensä 37 452 €

Kehittäminen 25 920 €

Koneet ja laitteet 11 532 €

Julkinen tuki yhteensä enintään 21 132 €

Kehittäminen 14 625 €

Tukiprosentti 56,42 %

Koneet ja laitteet 6 507 €

tukiprosentti 56,42 %

Vesistön kunnostus -hankkeessa on toteutettu Väliväylällä Valkealan-Utin yhteisalueella kaislanniittoa ja niitetyn kaislan poistoa. Alue käsittää noin 30 kilometriä Väliväylää, Tirvankosken ja Lappalanjärven välillä. Hankkeessa hankittiin niittoa varten niitokone ja haravakone sekä vene.

Hankkeen tavoitteena oli virtaamia parantamalla ja vesistökasvua vähentämällä veden ja rantojen laadun parantaminen.

Hankkeen aikana saatiin pahimmissa ongelmakohdissa, kapeikot, kalaväylät, venevalkammat, sauna- ja uimarannat, rehevöityminen osittain pysäytetyksi. Virtaamien paraneminen on aiheuttanut selvää näkösyvyyden ja veden laadun paranemista. Toimenpiteillä on ollut merkittävä vaikutus rantojen käyttökelpoisuuteen ja viihtyvyyteen.

Hankkeen päätyttyä toimintaa jatketaan Valkealan-Utin yhteisalueen ja kyseisten osakaskuntien toimesta.

70 Valkealan kylätoimintahanke

Valkealan Kylät ry, Valkeala

5.2.2002–31.5.2004

Kustannusarvio 74.922 €

Julkinen tuki enintään 64.433 €

Tukiprosentti 86 %

Hankkeeseen palkattu hankesihteeri antoi kylille tiedonhankinta-, neuvonta- ja asiantuntija-apua. Kyliä avustettiin kyläkyselyjen laadinnassa. Kyläkysely toteutui kolmessa kylässä. Kyläkyselyjen avulla avustettiin kyliä laatimaan kyläsuunnitelmia omaehtoisesti. Hankkeen aikana järjestettiin metalliromun keräyskampanja, postilaatikko- ja infotaulukampanjat sekä julkaistiin Valkealan Kylät ry:n omat internetsivut. Kyläesitteet toteutettiin Pihlajasaaresta, Tuohikotista ja Käpälastä. Internet-yhteyksien tarpeet Valkealan haja-asutusalueilla kartoitettiin ja järjestettiin atk-koulutusta 3 kurssia. Näihin osallistui 12–15 henkilöä. Hankkeessa järjestettiin yhteistilaisuuksia ja markkinoitiin kyliä.

Hankkeen aikana Valkealaan syntyi Muinaistaideyhdistys Pohjan Akka, Osuuskunta Repoveden Portti ja kaksi yritystä. Kylien kehittämistä jatkettiin Valkealan kyläpalvelukeskushankkeessa.

71 Valkealan kyläpalvelukeskus-hanke

Valkealan Kylät ry, Valkeala

3.5.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 81 921 €

Julkinen tuki enintään 61 441 €

Tukiprosentti 75 %

Valkealan kyläpalvelukeskushankkeen tavoitteena oli mm. selvittää erilaisten palveluiden kysyntä, tarjonta, tilojen käyttömahdollisuudet, uudet palvelun tuottajat ja muut osallistujat. Lisäksi tavoitteina oli mm. vähintään yhden laaja-alaisen kyläpalvelukeskittymän perustaminen Valkealan kuntaan, vähintään yhden palvelu- ja työosuuskunnan perustaminen Valkealan kuntaan sekä kannustaa kyliä toteuttamaan palvelupisteitä.

Valkealassa toteutettiin kyselyt palvelujen tarpeista 16 kylässä. Hankkeen käytettävissä oli 13 kylän vastaukset, joista on koottu koko kunnan kattava yhteenveto. Kyläpalvelukeskuksen perustamiseksi on käyty keskusteluja kylissä sijaitsevien seurantalosten omistavien yhdistysten kanssa. Keskusteluissa on selvitetty seurantalosten nykyinen käyttö. Osuuskunta Repoveden Portin toimintaa on tuettu (osuuskunta perustettiin keväällä 2004).

Uusia kylän infopisteitä (ilmoitustauluja) on rakennettu kolmeen kylään. Kyläpalvelukeskusten ja osuuskuntien kehittämistä on edistetty järjestämällä Uusosuuskuntailta 14.2.2006.

72 Jopas saatiin opas

Kymijoen 4H-yhdistys, Valkeala (seuradullinen)

1.1.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 85 163 €

Julkinen tuki enintään 55 356 €

Tukiprosentti 65 %

Jopas saatiin opas –hankkeen tavoitteena oli verkottaa nuoria ja Pohjois-Kymenlaakson matkailuyrittäjiä toimimaan yhdessä. Tarkoitus oli tuottaa ja tuotteistaa matkailutoimintaan liittyviä nuorten tarjoamia oheispalveluja. Hankkeessa koottiin 50 nuorta, jotka koulutettiin ja työllistettiin asiakaspalvelutehtäviin. Lisäksi 300 nuorta kävi tutustumassa kotiseutunsa matkailualan yrityksiin. Opaskoulutuksia järjestettiin yksi. Teemallisia elämystapahtumia järjestettiin 10. Kotiseutukoulutuksen aikana alueen matkailuyrittäjät kertoivat yrittäjyydestä ja alueensa historiasta. Osa nuorista toimi hetkittäin oppaina kertomalla omasta vastualueestaan. Mustilan elämystapahtumassa nuoret toimivat ohjaajina.

Hankkeessa toteutettiin 12 kulttuuri- ja ympäristöarvoja täydentävää käden taitojen ohjauspistettä (Valkeala, Elimäki, Jaala), joihin osallistui yhteensä 136 nuorta. Teemallisia elämystapahtumia järjestettiin 10,

joista suurimmat oli 4H-liiton Repo2004-leirillä toteutetut Mustilan ja Repoveden opastetut retket. Lisäksi nuoret toimivat leirillä kädentaitopisteiden ohjaajina.

Lisäksi hankkeessa toteutettiin kotiseutukoulutusten suunnittelu ja järjestäminen Valkealan yläasteen 9-luokkalaisille. Kahdeksan tunnin mittainen koulutus sisälsi seuraavat osiot: luonto, yrittäjyys ja historia. Koulutuksen tavoitteena oli laajentaa kotiseututuntemusta ja kannustaa nuoria palaamaan opiskelun jälkeen juurilleen.

Koulutukseen osallistuneille nuorille ei löytynyt suoraa työpaikkaa matkailuyrityksistä. Nuoret työllistyivät mm. Kouvolan Prismaan kassapakkari-oppaiksi. Nuoret koulutettiin tehtävään 24 tunnin kurssilla, jonka jälkeen he pääsivät kokeilemaan asiakaspalvelutaitojaan ja kohtasivat alueelle tulevia matkailijoita etenkin juhannuksen ja joulun alla. Työtunteja nuorille kertyi lähes 1 400.

Neuvottelut Prisman kanssa ovat käynnissä kassapakkarityön jatkamiseksi. Oppaita jatkokoulutetaan leiri-ohjaajiksi. Kotiseutukoulutuksia tarjotaan muillekin kouluille, kuin mitä hankkeen aikana ehdittiin toteuttaa. Yritysverkoston ylläpitäminen: Nuoret – matkailuyrittäjät.

73 Metsäluontokoulu Siivet

Kymijoen 4H-yhdistys, Valkeala (Kouvola)

1.1.2005–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä enintään 91 267 €

Kehittäminen 69 123 €

Rakentaminen 22 144 €

Julkinen tuki enintään 64 022 €

Kehittäminen 51 843 €

Tukiprosentti 75 %

Rakentaminen 12 179 €

Tukiprosentti 55 %

Metsäluontokoulu Siivet -hankkeessa suunniteltiin ja rakennettiin opetuksellinen luontopolku Kouvolaan Pappikalliolle. Polulla on 20 tehtävärastia. Pappikallion luontopolulle laadittiin Internetiin kotisivut

(www.luontosiivet.fi), joissa mm. esitellään luontopolun tehtävärastit ja tiedotetaan tapahtumista. Menninkäishahmo Hanna Minnikkä ja menninkäistarinat kehitettiin yhteistyössä Kouvolan seudun käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen kanssa. Menninkäisoppaita koulutettiin nonstop-koulutuksena.

Pappikallion polku otettiin käyttöön järjestämällä teemapäiviä yhteensä 30. Ne koostuivat kuudesta opetuksellisesta rastista polulla ja ruokailusta. Teemapäiviin otti osaa noin 3 500 koululaista Kymenlaaksosta.

Esittelypolku rakennettiin ja testattiin Erämessuilla 2005. Esittelypolun visuaalisen ilmeen loivat käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen oppilaat työssä oppimistöinä (toimijaliivit, menninkäispuku, messuosaston kalusteet sekä liikemerkki). Lisäksi hankkeessa järjestettiin Halkonäyttely nuorten Freedoms-messujen yhteydessä Kouvolassa (600 osallistujaa) sekä Kouvolan seudun opettajien VESO-päivän yhteydessä Kuusankoskella (230 opettajaa). Metsäluontotoimijoiden yhteisen nuorisoleirin ohjelma tuotettiin Siivet selkään –leiriohjelmana. Hankkeessa edistettiin seutukunnan luonto- ja metsäpolkujen verkostoitumista.

74 Media- ja elokuvakasvatusta pohjoiskymenlaaksolaisille esikoululaisille

MMM-Videoframe25 ry, Kuusankoski (seudullinen)
1.9.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 63 309 €
Julkinen tuki enintään 56 978 €
Tukiprosentti 90 %

Media- ja elokuvakasvatusta pohjoiskymenlaaksolaisille esikoululaisille -hankkeessa järjestettiin Kuusankoskella Killingin ja Koulurinteen päiväkodeissa sekä Iitissä Metsämyyrän päiväkodissa työpajat, joissa esikoululaiset yhdessä suunnittelivat ja toteuttivat elokuvan valitsemastaan aiheesta. Kuusankoskella työskenteli yhteensä kolme lapsiryhmää (Vilijonkat, Kaislat ja Vilivinkat) ja Iitissä yksi (Kimalaiset).

Media- ja elokuvakasvatusta käsittelevää koulutusta järjestettiin päiväkotien henkilökunnalle, johon saivat osallistua kaikkien seutukunnan päiväkotien työntekijät. Vanhempainillat järjestettiin erillisinä niiden lasten vanhemmille, jotka osallistuivat työpajoihin. Yhteistyökumppanina koulutuksessa oli Aranu Oy. Hankkeessa tuotettiin mediakasvatusta käsittelevä opas. Lisäksi järjestettiin kaksi avointa mediakasvatusta käsittelevää seminaariluentoa, joissa oli puhumassa Suomen eturivin tutkijat mediakasvatuksen alalta.

Hanke osallistui pohjoiskymenlaaksolaisten lastenkulttuurihankkeiden yhdessä järjestämään KYLÄPOLKU 6 –tapahtumiin. Lasten median käytöstä ja vanhempien mielikuvista mediakasvatuksesta teetettiin tutkimus.

Lasten kriittinen medialukutaito on kehittynyt, sekä vanhempien kiinnostus on herännyt lastensa mediakäyttämiseen. Mediakasvatuksen ammattipiirit ja kunta-alan päättäjät ovat kiinnostuneet aiheesta. Elokuvatyöpajaprojektille etsitään rahoitusta ja yhteistyötä päiväkotien kanssa pyritään jatkamaan projektiluontoisena.

75 Metsäpolut-hanke

Pohjois-Kymen metsänhoitoyhdistys ry, Iitti (+ Jaala ja Kuusankoski)
1.1.2005- 31.12.2005
Kustannusarvio 11 972 €

Julkinen tuki enintään 7 782 €
tukiprosentti 65 %

Metsäpolut-hankkeessa toteutettiin yhteensä 12 metsäpolkua Pohjois-Kymen metsänhoitoyhdistyksen toiminta-alueella (Iitti 7 kpl, Jaala 3 kpl ja Kuusankoski 2 kpl). Kullakin polulla on noin kymmenen rastia, joilla kerrotaan perustietoa metsätaloudesta.

Näin lapset oppivat tarkkailemaan ympäristöään, ymmärtävät vastuun metsistä ja luonnosta sekä ymmärtävät metsien tärkeyden jokapäiväisessä elämässämme. Rastit on merkitty numeroiduilla tolilla maastoon.

Jokaisesta polusta laadittiin Internetiin hankkeen kotisivuille kartta ja opas (www.mhy.fi/pohjoiskymi/Metsapolut/). Kotisivuilta löytyvät myös luontopolkutiivisa sekä metsäsanasto.

Koululaisryhmille järjestettiin metsäpoluille 14 opastettua retkeä, joissa tutustuttiin metsäammattilaisen johdolla alueen luontoon ja metsänhoitoon.

76 Jaala näkyvissä

Jaalan Kehitys ry, Jaala

6.5.2004–31.12.2005

Kustannusarvio 58 249 €

Julkinen tuki enintään 43 687 €

Tukiprosentti 75 %

Jaala näkyvissä -hankkeessa kartoitettiin Jaalan kylien luonto- ja kulttuurinähtävyydet. Kohteita löytyi yli 60 kappaletta, joista yli 50:een maanomistajien luvalla tehtiin opasteet ja viitoitukset. Kylien kyläinfotauluja pystytettiin seitsemään kylään. Infotauluissa on ilmoitustaulu kylän omille tapahtumille sekä lisäksi niissä esitellään kunkin kylän omat nähtävyydet kartan avulla.

Maisema- ja luontokohteista tehtiin Internetiin nettikartasto Jaalan kunnan kotisivuille. Sivustolta löytyvät mm. kohteet kylittäin, perustiedot kustakin kylästä ja

alueen yrityksiä. Opaskartta kylistä ja nähtävyyksistä julkaistiin Jaala Tänään -lehdessä kesällä 2005. Hankkeessa tuotettiin myös multimediaesitys (suomi ja englanti).

Jaala näkyvissä näyttelyssä 2-18.12.2005 oli esillä hankkeen aineisto ja myös 16 kohdekuva pienimuotoisena valokuva-näyttelynä. Järjestettiin kulttuurikierroksia, joissa asiantuntijan opastuksella perehdyttiin kyläyhteisöjen kulttuuriin ja historiaan. Yhdistykset toteuttivat omalla kustannuksellaan toimenpiteitä jotka täydentävät hankekokonaisuutta. Kulttuuri- ja sotahistorialliset kohteet saivat omat informaatiotaulut, teksti on suomeksi sekä englannin kielellä. Näin ne palvelevat ulkomaalaisia turisteja. Informaatiotaulut hyväksyi museovirasto. Myös multimedia- cd toteutettiin.

Jaala näkyvissä -hanke toi esille Jaalan kylien vetovoimatekijöitä ja näin paransi kylien ja alueen houkuttelevuutta.

77 Tietotekniikka tavaksi

Aitomäen Nuorisoseura ry, Valkeala

1.1.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 30 040 €

Julkinen tuki enintään 20 777 €

Tukiprosentti 69,16 %

Tietotekniikka tavaksi -hankkeessa toteutettiin tietotekniikkatupa peruskorjattuun Aitomäen Nuorisoseuran seurantaloon. Tietotekniikkatupaan hankittiin atk-laitteet ja kalusteet sekä rakennettiin talon sisäinen verkko. Lisäksi järjestettiin tietotekniikkakoulutusta. Tietokoneita on käytetty myös nuorten peli-illoissa.

Jatkossa tietotekniikkatupaa käytetään edelleen kyläläisten atk-koulutukseen. Lisäksi kyläläiset voivat hoitaa esimerkiksi pankkiasioitaan Internetin kautta.

78 Kalavelet kahlen puolen

Jaalan palojärven maaosakaskunta, Jaala

1.5.2004–28.2.2006

Kustannusarvio yhteensä 40276 €

Kehittäminen 27 040 €

Rakentaminen 13 486 €

Julkinen tuki yhdessä enintään 24831 €

Kehittäminen 17 141 €

Tukiprosentti 65 %

Rakentaminen 7 417

Tukiprosentti 55 %

Kalavelet kahlen puolen -hankkeessa rakennettiin Myllykoskelle kota sekä huoltorakennus, jossa ovat puuvarasto, käymälä ja jätekatos. Rakennukset palvelevat kaikkia kalastusmatkailijoita ja muitakin retkeilijöitä. Alueen ympäristöä on siistitty ja raivattu talkoovoimin. Kodan ja huoltorakennukset avajaisissa 4.11.2005 oli läsnä 25 henkilöä. Osakaskunnan alueella sijaitseville kalastuskohteille tehtiin uudet opasteet sekä ilmoitustaulut Myllykoskelle ja Lammin sillanpieleen.

Perhokalastuskursseja järjestettiin Myllykoskella kolme yhteistyössä Pohjois-Kymen Perhokalastajien kanssa. Osanottajia oli yhteensä 37. Perhonsidontakurssille osallistui 7 henkilöä.

Nuotantähtäyksiä hankkeessa toteutettiin kolme Iso-Ruhmaalla ja Kortejärvellä. Yleisöä tapahtumat keräsivät yhteensä vaajat 300. Nuottasaaliit jäivät pieniksi, mutta nuottauksen periaatteet tulivat yleisölle tutuiksi ja rantakalaa syötiin kaikissa tapahtumissa.

Hankkeessa tehtiin Kalaa ei saa jalkaa kastamatta –kirja. Siinä esitellään mm. kalastuksen historiaa, kalavesien hoitotoimenpiteitä, kalastusta koskevia määräyksiä, erilaisia kalastustapoja ja -välineitä, kalastajien kokemuksia sekä Jaalan tärkeimpiä nuotta-apajapaikkoja. Kirjassa on myös noin 30 karttaa, joihin kala-apajat on merkitty.

Hankkeessa toteutettiin Internetiin kotisivut (www.kalajaala.fi) sekä uusi kalastusesite, jossa esitellään kalapaikkoja koko osakaskunnan alueelta.

Hankkeen tuloksena yleistietous kalastukseen liittyvistä asioista kasvaa ja samalla parannetaan virkistyskalastusmahdollisuuksia alueella. Perinteen keruuaineistoa voidaan käyttää matkailukäytössä ja koulujen opetusmateriaalina.

Kotisivujen päivittäminen jatkuu hankkeen jälkeen ja mahdollisesti ne saadaan kattamaan Jaalan kaikki osakaskunnat.

79 Pohjois-Kymenlaakson lastenkulttuurihanke POLKU

Kymenlaakson kesäyliopisto (seudullinen)

1.1.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 94 545 €

Julkinen tuki enintään 61 454 €

Tukiprosentti 65 %

Pohjois-Kymenlaakson lastenkulttuurihanke POLKU tuotti kylä- ja kuntarajat ylittävää yhteistyötä lastenkulttuurin alalla. Hankkeessa järjestettiin 1.1.–31.12.2005

kuusi seminaaria, yksi jokaisessa Pohjois-Kymen Kasvun toiminta-alueen kunnassa. Seminaarien aiheet olivat: lastenkulttuurin erityispiirteet (Elimäki), markkinointi ja tiedottaminen (Kouvola), tuotteistaminen (Valkeala), rahoitus ja sponsorointi (Iitti) ja tapahtumien organisointi (Jaala).

Kesän ja talven aikana järjestettiin kokeilutapahtumia em. kuuden kunnan alueella. Näissä tapahtumissa rikottiin eri hallintokuntien ja järjestöjen välisiä rajoja ennakkoluulottomasti: tapahtumat luotiin museoteeman ympärille. Ne tavoittivat yhteensä 1 512 osallistujaa. Mukana toiminnassa oli 38 taiteilijaa ja 65 yhteisöä.

Alkuvuodesta 2006 järjestetty Kyläpolku 6 -tapahtumasarja yhteistyössä muiden lastenhankkeiden kanssa oli menestys. Sen aikana Polku-hankkeen tapahtumiin osallistui 2 200 katsojaa ja työpajalaista, 35 taiteilijaa sekä 78 yhteisöä.

Hankkeen yhteydessä mm. seminaarien asiantuntijaluentojen pohjalta koottiin POLKU-lastenkulttuuritapahtuman järjestäjän opas. Muita hankkeessa tuotettuja julkaisuja ovat Rimelikkö-runokirja sekä uusi lasten rytmikäs POLKU-musiikki. Teemavuodesta koottu DVD-esitys on toiminut hyvänä apuvälineenä, kun hanketta on käyty esittelemässä. Hanke sai runsaasti julkisuutta alueen lehdistössä: julkaistuja juttuja oli yhteensä lähes 50 000 palstamillimetriä. Hankkeen järjestämistä tapahtumista kerrottiin Internetissä Polku.org-kotisivuilla sekä Toisin Sanoen – verkkojulkaisussa. Sivustoilla olleita juttuja luettiin paljon: yhteensä POLKU-hankkeen tapahtumista kertovilla juttusivuilla oli yhteensä 4 881 käyntiä.

Hankkeen ansiosta Pohjois-Kymenlaaksoon syntyi kuntarajat ylittävä lastenkulttuuritoimijoiden verkosto. Verkoston synty ja uusien toimijoiden mukaan tulo kehittivät lastenkulttuuritoimijoiden toimintaympäristöä. Näin syntyi myönteinen mielikuva lastenkulttuurista. Hankkeen avulla saatiin synnytettyä uudenlaisia tapoja toteuttaa lastenkulttuuritarjontaa. Näitä

ei olisi ollut mahdollista tuottaa seutukunnalle ilman hankkeessa toteutettuja kokeilutapahtumia.

Hankkeen aikaan saama toiminta jatkuu vuoden 2006 aikana Taiteen keskustoimikunnan myöntämän apurahan turvin. Vuonna 2009 on tarkoitus hakea Taikalamppuverkoston jäsenyyttä.

80 Kulttuuri lähelle lapsia - esiselvityshanke

Iitin Taideseura ry, Iitti

1.9.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 26 155 €

Julkinen tuki enintään 23 539 €

Tukiprosentti 90 %

Kulttuuri lähelle lapsia – esiselvityshankkeessa kartoitettiin mahdollisuuksia lasten kulttuurikeskuksen perustamiseksi Iittiin. Hankkeessa selvitettiin mm. erilaisia vaihtoehtoja toiminnan järjestämiseksi, käytettävissä olevia tiloja, rahoitusmahdollisuuksia, yhteistyötahoja sekä lastenkulttuurin tulevaisuuden näkymiä.

Hankkeessa tutustuttiin olemassa oleviin lastenkulttuurikeskuksiin Lappeenrannassa ja Hämeenlinnassa. Lisäksi järjestettiin lastenkulttuuria käsitellyt kaikille avoin seminaari Kausalassa.

Esiselvityshankkeessa todettiin, että Iitissä on selkeästi tarvetta, halukkuutta ja kiinnostusta lastenkulttuuritoiminnan laajentamiseen. Mahdollisuuksina pidettiin toiminnan organisoimista esim. kansalaisopiston kautta taiteenperusopetuksen laajentamisen tai muina lapsille suunnattuina kursseina. Pohjois-Kymenlaakson lastenkulttuurihanke Polku ja sen mahd. jatkohankkeet (Pohjois-Kymenlaakso lienee hakeutumassa Taikalamppu-verkoston) nähtiin toisena vaihtoehtona.

Iitin kulttuuritoimi jatkaa yhteistyötä alueellisten lastenkulttuuritoimijoiden kanssa. Vapaaehtoistoiminnan ongelmana tulee olemaan rahanpuute.

81 Kylä 24 h: perinne elää – kylät elävät

Kymenlaakson Käsi- ja Taideteollisuus ry, Kouvola (seudullinen)

1.1.2005- 28.2.2006

Kustannusarvio 82 140 €

Julkinen tuki enintään 61 605 €

Tukiprosentti 75 %

Kylä 24 h: perinne elää – kylät elävät -hankkeessa on kartoitettu Pohjois-Kymenlaaksossa vanhojen kädentaitojen osaajia, käyty haastattelemassa ja kuvaamassa heitä ja heidän tuotteitaan. Hankkeessa järjestettiin kaksi perinteisten käden taitojen näyttelyitä (nypläys ja tuohi), joissa on ollut myös työnäytöksiä. Lisäksi on järjestetty useita käden taitojen tapahtumia ja kursseja seuraavista aiheista: rautalanka, varpaluuta, tuohityöt, verkonkudonta, vanhojen tekstiilien huolto ja korjaus, huuvutus, pajunpudonta, nypläys, vihdan ja luidan teko, kehyskudonta, kankaanpainanta, käsi tehdyt leikkikalut ja soittimet.

Hanke on osallistunut erilaisiin matkailutapahtumiin Pohjois-Kymenlaaksossa sekä pohjoiskymenlaaksolaisten seudullisten lastenkulttuurihankkeiden yhteistapahtumiin. Yhdistysten jäsenille on järjestetty käden taitojen koulutusta, luentoja ja käytännön harjoitusta.

Hankkeen aikana saatiin suuren yleisön tietoisuuteen vanhoja kädentaitajia sekä perinteisten työtapojen esineistöä. Muutamia vanhoja työtapoja saatiin siirrettyä uusille tekijöille ja näin perinnettöiden tekemisen taito säilyy. Taitajarekisteri koottiin ja se on Kymenlaakson Käsi- ja taide-teollisuusyhdistyksen käytössä.

Perinnetietojen keräys ja tallennus jatkuu. Anottu samanlaista hanketta Etelä-Kymenlaakson alueelle Potkua perinteestä - elämysmatka kylillä 12.12.2005–31.12.2007.

82 LUUPPI – Enemmän nähtävää Pohjois-Kymen alueella

Kouvolan matkailuoppaat ry, Kouvola (seudullinen)

3.5.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 3 235 €

Julkinen tuki enintään 2 426 €

Tukiprosentti 75 %

LUUPPI – Enemmän nähtävää Pohjois-Kymen alueella -hankkeessa kartoitettiin uusia matkailukohteita Pohjois-Kymenlaakson alueelta. Opastuskohteita kertyi yhteensä 21. Niistä kerättiin tiedot, tutustuttiin kohteisiin paikan päällä sekä toteutettiin pilottikiertoja. Näin saatiin kirjoitettua 23 kohdeselostusta sekä seitsemän opastuskierrosta.

Hankkeessa laadittiin Enemmän nähtävää Pohjois-Kymen alueella -opas. Siihen on koottu seitsemän reittiehdotusta karttoineen, ohjeellisine aikatauluineen sekä lisäkohteineen. Lisäksi kustakin 23 kohteesta on laadittu esittelyteksti valokuvineen sekä yhteystietoineen.

Hankkeessa monipuolistettiin paikallista matkailutarjontaa tuomalla esiin uusia nähtävyyksiä sekä kohteita, jotka ovat vuosien kuluessa jääneet unohduksiin.

Hankkeessa syntyneistä opastuskierroksista voidaan helposti laatia suppeampia myyntipaketteja. Tätä työtä on tarkoitus jatkaa kunnallisen matkailutoimen kanssa.

83 Moisio 400 v. - multimediahanke

Media Center Kotka Oy, Elimäki

1.9.2005–28.2.2006

Kustannusarvio: 80 800 €

Julkinen tuki enintään 63 570 €

Tukiprosentti 78,68 %

Moisio 400 v. –multimediahankkeessa tuotoksena syntyi historiallinen multimedia Moisio-kartan vaiheista ja vaikutuksista lähialueelle. Materiaali on kerätty Viron valtionarkistosta, johon tehtiin kolmen

päivän tutkimusmatka, Suomen kansallismuseosta, Elimäen arkistosta, Helsingin yliopistolta sekä internetlähteistä. Multimedian sisältökäsikirjoitus on noin 150 sivua.

Multimediaohjelmasta toteutettiin kaksi erillistä tuotetta: multimedia-DVD ja internetversio. Multimedia on koostettu ns. aikajakäyttöliittymällä, jossa historia jaetaan ajanjaksoiksi. Jokainen ajanjakso alkaa yleisesittelyllä (intro), jossa kerrotaan perustiedot ajanjaksosta. Nämä introt katsomalla saa hyvän yleiskäsityksen ohjelmasta. Intron jälkeen käyttäjä voi halutessaan tutustua aiheeseen syvemmin eri aihealueiden kautta. Verkkoversiossa on DVD:n materiaali tiivistettynä ja yksinkertaistettuna muotoon, joka on internetin kautta mahdollista esittää.

Multimediaohjelma on nähtävissä osoitteessa: www.elimaenkartanot.fi.

Multimediaohjelma on suunnattu matkailijoille, alueen opiskelijoille ja internetin välityksellä myös muille aiheesta kiinnostuneille. Hyödyn hankkeen toteutumisesta sai Elimäen kunta ja koko alue matkailua edistävän tuotteen muodossa. Kymenlaakson oppilaitokset saivat käyttöönsä lopputuotteena syntyvän multimediaohjelman.

Hanke lisäsi alueen paikallishistorian tuntemusta sekä tallensi historiaa nykyteknikan luomilla mahdollisuuksilla.

84 www.nuori.fi -virtaa maaseudun nuoriin

Kymen-Vuoksen 4H-piiri (seudullinen)

8.11.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 61 314 €

Julkinen tuki enintään 45 986 €

Tukiprosentti 75 %

www.nuori.fi – virtaa maaseudun nuoriin -hankkeessa koottiin Pohjois-Kymenlaakson kuuden kunnan alueella toimiva nuorisoverkosto. Verkostoon kuului nuoria jokaisesta kuudesta kunnasta (Elimäki, Iitti, Jaala, Valkeala, Kouvola ja Kuusankoski). Hankkeen kustannusarvioon varattiin 10 000 euroa, jolla nuoret pääsivät toteuttamaan omia pikkuhankkeitaan ilman suurta hankebyrokratiaa. Tällaisia tapahtumia järjestettiin 9 kappaletta. Nuorisoverkosto päätti nuorten omatoimisuushankerahan jakamisesta hankkeen ohjausryhmän avustuksella. Omatoimisuushankkeiden käytännön toteutusta edelsi vielä Kaakkois-Suomen TE-keskuksen hankesuunnitelmien täydennysten hyväksyntä.

Nuorisoverkosto järjesti seuraavat tapahtumat: lemmikkieläin-, urheilu- ja bänditapahtumat. Yhteistyövierailuja tehtiin muihin vastaaviin nuorisohankkeisiin:

E.V.V.K-hanke (Yhyres-toimintaryhmä) ja Viisikko-hanke (Suupohjan Kehittämisyhdistys). Lisäksi järjestettiin hankkeen päätösseminaari, jossa mm. koottiin hankkeen toimintoja loppuraporttiin sekä nuorten lausunnot hankkeesta. Hankkeessa tuotettiin dvd, jossa on tallennettu hankkeen tapahtumia myös kuvalliseen muotoon.

Hankkeessa aktivoitiin alueen nuoria suunnittelemaan uusia toimeentulon ja elinolosuhteiden muotoja maaseudulla sekä kannustettiin heitä omaan hanketoimintaan. Tapahtumia ja yhteistyötapaamisia järjestettiin vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi.

Nuorisoverkosto jatkaa toimintaansa harrastepohjalta vapaaehtoisesti. Sponsoria etsitään omatoimisuushankerahajärjestelmän jatkamiseksi. Muutama omatoimisuushankerahalla toteutetuista tapahtumista jäi vuosittaisiksi tapahtumiksi. Nuorisoverkoston

organisoimalle bänditapahtumalle jäi tilaus myöhäissyksyisenä tapahtumana.

85 Tieto talteen -hanke

MTK Jaala, Jaala

1.5.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 54 742 €

Julkinen tuki enintään 41 057 €

Tukiprosentti 75 %

Tieto talteen –hankkeessa kartoitettiin jaalalaisten yhdistysten arkistointitarve ja opastettiin yhdistyksiä materiaalin säilyttämisessä ja arkistoinnissa. Jaalan kunnalta vuokrattiin entinen pankkiholvi, johon luotiin yhdistysten arkisto. Hankkeessa luotiin yhdistyksille oma arkistointijärjestelmä ja arkistokaavat.

Yhdistyksiä opastettiin luomaan oma arkistointijärjestelmä ja pitämään ajan tasalla yhdistysrekisteritiedot sekä kokoamaan yksityiskohtaisesti merkittävät tiedot asiakirjoista (esim. perustamisajankohdat, perustajajäsenet, säännöt jne.). Arkistoinnin ohella opastettiin yhdistyksiä muissa yhdistystoimintaa koskevissa rutiineissa.

Hankkeeseen osallistuneita yhdistyksiä avustettiin materiaalin keruussa, aineiston selvittelyssä ja materiaalin luetteloinnissa. Arkistonmuodostajia on yhteensä 73, joista noin 60:n materiaali on järjestetty. Hankkeeseen osallistuneita yhdistyksiä on koko Pohjois-Kymenlaakson alueelta. Hankkeessa järjestettiin arkistointikurssi sekä näyttely.

Toiminta jatkuu MTK-Jaalan toimesta.

86 Täälläkö taidetta ?!

Kymen Nuorisoseurojen Liitto ry
(seudullinen)

15.10.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 94 546 €

Julkinen tuki enintään 61 455 €

Tukiprosentti 65 %

Täälläkö taidetta ?! –hankkeessa järjestettiin 6-16-vuotiaille lapsille ja nuorille ohjattua teatteritoimintaa vuoden 2005 kevät- ja syyskaudella Elimäellä, Iitissä, Jaalassa, Kouvolassa ja Valkealassa. Ryhmiä oli Elimäellä 3, Iitissä 2, Jaalassa 1, Valkealassa 1 ja Kouvolassa 2. Osallistujia oli yhteensä 84. Lasten ja nuorten teatteriryhmätoiminnan lähtökohdaksi oli yhteisöllinen taidekasvatus ja sosiokulttuurinen innostaminen. Näillä keinoin lasten ja nuorten kiinnostusta omia juuriaan ja omaa yhteisöä kohtaan heräteltiin. Käytännössä lapset ja nuoret suunnittelivat ja harjoittelivat yhdessä ohjaajiensa kanssa omaan paikkakuntaan ja asuin ympäristöön liittyvän esityksen. Työskentelyn lähtökohdaksi ryhmät valitsivat yhden seuraavista peruselementeistä: maa, ilma, vesi tai tuli. Keskeistä työskentelymuodossa oli itse prosessi: lapset ja nuoret kyselivät vanhemmiltaan ja isovanhemmiltaan sekä tutuiltaan paikkakuntaan liittyvistä tapahtumista, kertomuksista ja henkilöistä. Työtavan myötä vahvistettiin paikallisidentiteettiä.

Ryhmät osallistuiivat lyhyillä draamallisilla esityksillään, jotka olivat valmistuneet kerhotoiminnan pohjalta, 20.5.2005 Lasten Kansainvälisille Teatterifestivaaleille Kuu-

sankoskella. Samalla ryhmäläisillä oli mahdollisuus osallistua tapahtuman työpa-joihin ja päästä näkemään esityksiä.

Täälläkö taidetta?! –leiri järjestettiin 25.-28.7.2005 Kuivalan nuorisoseuran seurantalolla. Leirille osallistui 47 lasta ja nuorta iältään 7-17-vuotiata. Leirillä työskenneltiin työpajoissa, joiden aiheina olivat teatterin lisäksi, musiikki, tanssi, liikunta, kädentaidot, kuvataide ja kirjoittaminen. Leiriläiset ja ohjaajat pitivät leirin aikana videopäiväkirjaa. Leirin ohjelmaan sisältyi myös kotiseuturetki. Bussillinen leiriläisiä tutustui Jaalassa Verlaan, Iitin kirkonkylään, Elimäen koulumuseoon, Kuusankoskella Kuusankoski-taloon, Kouvolaan taidemuseoon ja Valkealassa Repoveden kansallispuistoon. Retki toteutettiin yhteistyössä POLKU-hankkeen kanssa.

Hankkeessa järjestettiin myös teatteritoiminnan ohjaajakoulutusta yhtenä viikonloppuna. Koulutukseen osallistui yhdeksän henkilöä. Ohjaajakoulutukseen osallistuneet osallistuivat leirille ohjaajina sekä hankkeen yhteisesityksiin ja niiden harjoituksiin.

Täälläkö taidetta?! –hanke osallistui myös Kyläpolku 6 –tapahtuman järjestämiseen 31.1.-2.2.2006 yhteistyössä muiden Pohjois-Kymenlaaksossa toteutettujen seudullisten kulttuurihankkeiden kanssa. Hankkeen loppupalaverit järjestettiin kunkin teatterikerhon kotikunnassa. Palaverihin kutsuttiin myös yhteistyötahojen edustajat ja kuntien nuoriso- ja kulttuuriryöntekijät. Kaikissa loppupalavereissa toivottiin toiminnan jatkuvan. Teatterikerhotoiminta jatkuu syksyllä 2006 neljällä paikkakunnalla. Samoin ohjaajakoulutus jatkuu.

87 Kalaksuen kyläkirja

Iitin Kotiseutuyhdistys ry, Iitti

9.3.2004- 31.12.2005

Kustannusarvio: 23 447 €

Julkinen tuki enintään 15 241 €

Tukiprosentti 65 %

Kalaksuen kyläkirja -hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin lähes 300-sivuinen ”Pois maalimast` Kalaksuveh” –kyläkirja. Hankkeessa haastateltiin entisiä ja nykyisiä kyläläisiä ja vapaa-ajan asukkaita sekä kerättiin muutakin lähdemateriaalia. Kirja kertoo monipuolisesti kylästä, sen taloista ja kylän elämästä arjessa ja juhlassa lähinnä 1900-luvulla.

Kirja julkistettiin Kalaksuen kyläjuhlan yhteydessä, joka oli samalla Iitin Kotiseutuyhdistyksen 20-vuotisjuhla. Yleisöä oli paikalla noin 270 henkeä, lähinnä hankkeeseen osallistuneita.

Kyläkirjaa jaettiin hankkeeseen osallistuneille sekä sidosryhmille (mm. Iitin kouluille ja alueen kirjastoille). Kirjan valmistelutyötä johtanut ja aktiivisesti tekstejä tuottanut 7-henkinen toimituskunta koostui yhteensä 15 kertaa.

Kyläkirjan kautta tallentuu jälkipolville kuvaus kyläyhteisön elämästä ja maaseudun muutoksesta 1900-luvulla. Kalaksuen kyläkirjaa voivat hyödyntää kulttuurihistoriasta kiinnostuneet eri tahot kuten kotiseutuyhdistykset, koulut, matkailuyritykset ja kunta sekä yksittäiset ihmiset. Hankkeen kautta kerätty laaja materiaali jää Iitin kotiseutuyhdistykselle/kotiseutuarkistoon ja on näin saatavissa myös jatkossa muuhun käyttöön tarvittaessa.

Hanke käynnisti sukujen selvitystyön ja antoi hyvän mallin kyläkirjan muodolle sekä innosti kyläkirjojen tekemiseen paikkakunnalla sekä laajemminkin.

88 Oravalan kyläkirja

Oravalan kyläyhdistys ry, Valkeala

1.4.2003–28.2.2006

Kustannusarvio 31 419 €

Julkinen tuki enintään 20 422

Tukiprosentti 65 %

Oravalan kyläkirja -hankkeessa laadittiin Oravalan kylän vaiheista kertova noin 350-sivuinen kyläkirja, Oravalan olo onnellinen – 640 vuotta Oravalan historiaa.

Hankkeessa kerättiin muistitietoa haastatteleamalla kylän vanhuksia ja muuta aikuisväestöä melko kattavasti. Tiedon keruuta toteutettiin myös kansalaisopiston Oravalan perinnepiirissä. Kylän yhdistysten arkistoja etsittiin kodeista: mm. vanhoja pöytäkirjoja. Kerätyt valokuvat ja kirjaan käyretty kartat skannattiin. Aineiston valinta kirjaan sekä tekstin puhtaaksi kirjoittaminen hoidettiin ostopalveluna. Kaikki muu työ toteutettiin talkoilla.

Kirjan aineisto julkaistiin myös CD-julkaisuna. Kirjan julkistamistilaisuudessa järjestettiin perinnepiirin kokoama vanhojen valokuvien näyttely.

Hankkeen aikana saatiin tallennetuksi muistitietoa ja vanhoja arkistoja, mitkä muuten olisi menetetty.

Hanke synnytti mielenkiintoa vanhoihin tarinoihin ja historiaan. Yhteydenottoja on tullut entisiltä kyläläisiltä jopa ulkomailta. Hankkeen vetäjä on osallistunut Oravalan ala-asteen historian opetukseen paikallisia asioiden tuntijana.

89 Siikavan kyläkirja

Siikavan kyläyhdistys ry, Jaala

30.9.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 29 354 €

Julkinen tuki 19 074

Tukiprosentti 65 %

Siikavan kyläkirja -hankkeessa toteutettiin Siikavan 250-sivuinen kyläkirja, Siikava, elävä kylä Euroopassa. Kirjasta otettiin 500 kappaleen painos. Työ aloitettiin tiedottamalla kyläkirjaan tarvittavan materi-

aalin keräämisestä. Kaikilta asiasta kiinnostuneilta pyydettiin tekstejä, valokuvia ja muuta materiaalia. Materiaalia pyydettiin myös Siikavan koulusta ja alueen yhdistyksiltä. Artikkelien kirjoitustyö tehtiin talkoilla. Osa olevista vanhoista teksteistä kirjoitettiin sähköiseen muotoon.

Tietoa koottiin myös arkistoista. Mm. kansallisarkistosta saatiin karttoja ja niihin liittyviä tekstejä. Maanmittauslaitoksen kartta-arkistosta löytyi vanha kartta, joka painatettiin kirjaan. Yhdistysten arkistoista, lehtileikekansioista, vanhoista pöytäkirjoista ja valokuvamateriaalista koottiin yhdistyskohtaisesti näiden toimintaa kuvaavia asioita. Lähdeaineistona käytettiin myös koulun 50-vuotishistoriikkaa. Kyläyhdistyksen lahjoituksena saamat vanhat valokuvanegatiivit teetettiin valokuviksi

Kirjan taittaja teki taiton lisäksi huomattavan määrän työtä aineiston seulonnassa ja valinnassa. Aineistoa jouduttiin karsimaan, koska kaikkea koottua ei saatu mahtumaan kirjaan. Kirjaan tuli tekstejä 20 kirjoittajalta.

Kirjan julkistamistilaisuus järjestettiin Siikavan koulussa. Tilaisuuteen osallistui noin 50 henkilöä.

Hankkeessa toteutettiin kirjan sisältöä täydentävä kuva-cd.

Paikallisten asioiden, tapahtumien ja historian kokoaminen on koettu tärkeäksi. Hanke lisäsi yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvaisuuden tunnetta ihmisten kesken, jotka kokevat olevansa osa yhteisöä riippumatta tämänhetkisestä asuinpaikasta. Nuoremille kuvaukset arkipäivän elämän erilaisista tapahtumista antavat näkökulmaa ja mahdollisuutta suhteuttaa tämän päivän elämää menneeseen.

Siikavan kyläläiset ovat epävirallisesti jo luvanneet jatkaa muistitiedon keruuta mahdollista kirjan kakkososaa varten.

90 Teuroisten kyläkirja

Teuroisten Marttayhdistys ry, Elimäki

9.3.2004–31.12.2005

Kustannusarvio 25 890 €

Julkinen tuki enintään 16 828 €

Tukiprosentti 65 %

Teuroisten kyläkirja -hankkeessa Teuroisten kylän perinnepiiri keräsi ja nauhoitti kyläläisten ja aikaisemmin kylällä asuneiden omakohtaista suullista muistitietoa. Muistitieto purettiin nauhoilta ja kirjoitettiin luettavaan muotoon. Kirjoitettuja tekstejä on oikoluettu ja stilisoitu. Kerättiin valokuvia ja asiakirjoja sekä skannattiin niitä kirjaa varten. Materiaalin muokkaus kirjaksi toteutettiin asiantuntijan avustuksella yhteistyössä perinnepiiriläisten kanssa. Ammattilaisella teetettiin kirjan taitto. Kotikylämme Teuroinen -kirjassa on 335 sivua.

Kyläkirjaa voidaan hyödyntää jatkossa mm. opetuskäytössä sekä matkailussa. Kirjaa tulevat tutkimaan uudet sukupolvet ja siinä on tallennettuna katoavaa tietoa kyläläisistä ja heidän toimistaan. Uudet asukkaat voivat tutustua kylän menneisyyteen.

Nauhat ja kuvakopiot on arkistoitu mahdollista tulevaa käyttöä varten (esim. kansatieteen opiskelijat).

91 Verlan historialliset kohteet tänään

Verlan Seudun Kyläyhdistys ry, Jaala

8.3.2005- 28.2.2006

Kustannusarvio 4 571 €

Julkinen tuki enintään 3 428 €

Tukiprosentti 75 %

Verlan historialliset kohteet –hankkeessa kerättiin ja tallennettiin Verlan kylän historiaa ja kulttuuria. Verlan seudun opas – julkaisuun koottiin tietoa Verlan, Nisuksen, Pahasaaren, Pyörylän ja Selänpään historiallisista vaiheista ja nykypäivästä. 20-sivuisessa oppaassa kerrotaan sanoin, valokuvoin ja kartoin kunkin kylän matkailunähtävyyksistä. Oppaaseen sisältyy myös kartta Ruotsi-Suomen ja Venäjän valtakuntien rajalla 1700-luvun lopussa kulkeneesta Rajavartijan ratsupolusta.

Verlan ja Selänpään alueelta kerättiin vanhoja valokuvia, jotka kertovat kylien arjesta ja juhlasta. Niistä teetettiin kopiot ja osa laitettiin esille valokuvanäyttelyyn. Kertynyttä valokuva-arkistoa hyödynnetään mm. näyttelyissä ja juhlissa.

Hankkeessa kunnostettiin myös Kokkokalalon luontopolku Verlaan. Vanhaa luontopolkua raivattiin sekä opasteet ja tehtävä-rastit uusittiin. Polulla sijaitsee mm. yksi Kymenlaakson suurimmista hiidenkirnuista. Hankkeen päätöstilaisuudessa esiteltiin hankkeen tuloksia kyläläisille ja lehdistölle.

Kyläläisten kiinnostus omaa kylää ja sen historiallisia nähtävyyksiä kohtaan kasvoi. Hedelmällinen yhteistyö virisi Verlan ja Selänpään kylien välillä. Yhteistyö on synnyttänyt uusia ideoita uusiksi hankkeiksi. Uuden oppaan myötä kiinnostus Verlaa kohtaan kasvoi. Vanhojen valokuvien näyttelyitä järjestetään tulevinakin vuosina. Luontopolkukilpailuja järjestetään vuosittain.

92 Elävät kylät Iitissä – Iitin kylien kehittämissuunnitelma EKI

Vuolenkosken kyläyhdistys ry, Iitti

23.2.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 88 338 €

Julkinen tuki enintään 75 971 €

Tukiprosentti 86 %

Elävät kylät Iitissä – Iitin kylien kehittämissuunnitelma EKI –hankkeessa laadittiin Iitin kyliin uusia kyläsuunnitelmia yhdessä kyläläisten kanssa 3 kappaletta. Vanhoja kyläsuunnitelmia päivitettiin neljässä kylässä. Lisäksi kolmessa kylässä päästiin työssä nelikenttäanalyysiin asti. Tiedot kyläkohtaisiin kyläsuunnitelmiin kerättiin kyselylomakkeilla, haastattelemalla ja yhdessä ideoimalla kyläkokouksissa.

Kyläsuunnitelmista johdettiin koko kuntaa kattava Iitin kylien kehittämissuunnitelma. Hankkeessa järjestettiin kolme alueellista teemailtaa, joihin kyläläisten ohella osallistui teemojen mukaisesti kyseisten hallintokuntien viranhaltijoita Iitin kunnasta. Teemoina olivat kyläalueiden palvelut (Maakansa), maankäyttö (Lyöttilä) ja yhdyskuntatekniikka (Vuolenkoski). Kylien kehittämissuunnitelmaan kerättiin tietoja ja uusia ideoita lisäksi Iitin kunnan johtaville viranhaltijoille ja luottamushenkilöille sekä sidosryhmille suunnatulla kyselyllä. Kysely postitettiin 230 henkilölle ja vastauksia saatiin 35:ltä. Lisäksi yhteisövalmentaja Eija Lahtisen johdolla järjestettiin Iitin kunnan ja kylien yhteinen työseminaari, jossa kyläohjelman laadintaprosessin aika-

na syntyneitä aineistoja vielä yhdessä työstettiin ryhmittäin.

Tonttiasiamieskoulutusta järjestettiin yhdessä Onni muuttaa maalle –hankkeen, Kymenlaakson Kylät ry:n ja Jaalan kylien kehittämissuunnitelman kanssa Iitissä ja Jaalassa. Myös opintoretkien järjestelyissä tehtiin yhteistyötä Jaalan vastaavan hankkeen kanssa. Lisäksi hankkeessa on järjestetty Vuolenkoskella mm. Kylätoimintaseminaari, jossa puhujana oli maaseutuneuvos, professori Eero Uusitalo maa- ja metsätalousministeriöstä, Kyläolumpialaiset, kylämarkkinointitapahtuma sekä ulkoilureittitapahtuma. Lisäksi tallennettiin sähköiseen muotoon vanhoja Pohjois-Iitistä otettuja valokuvia.

Toimintaryhmien rajat ylittävää yhteistyötä tehtiin Vierumäen kyläyhdistyksen Vierumäen kylä vireäksi -hankkeen kanssa, joka kuuluu Päijänne-LEADER:in alueeseen. Yhteistyössä järjestettiin mm. kyliä yhdistävän ulkoilureitin avajaisissa sekä julkaisemalla Vierumäen ja Iitin kylien yhteistä tiedotuslehteä (10 kpl).

Iitin kyläohjelma tulee olemaan tärkeä työkalu kylien kehitystyössä. Se toimitetaan kunnan päättäjille ja kyläasiainneuvottelukunnalle sekä kaikille kylille ja Kymenlaakson Kyliät ry:lle. Jatkossa järjestetään asiantuntijan ohjaamana kylien ja kunnan välinen vuosittainen yhteistilaisuus, jossa kyläohjelma päivitetään. Hallintorajat ylittävää yhteistyötä jatketaan naapurialueiden kanssa. Kylämarkkinointia toteutetaan vuosittain erilaisilla tapahtumilla ja tempauksilla. Kylän nettisivuille asennetaan mahdollisuus vastata kyläkyselyyn sähköisesti. Kyliä informoidaan kyläsuunnittelun merkityksestä ja niiden päivittämisestä. Tulevaisuudessa kylillä tulee olla valmiuksia myös kylien taloussuunnitteluun.

93 Jaalan kylien kehittämisohjelma 2005

Paljakka-Pökölän kyläyhdistys ry, Jaala

1.1.2005-28.2.2006

Kustannusarvio: 54 845 €

Julkinen tuki enintään 47 167 €

Tukiprosentti 86 %

Jaalan kylien kehittämisohjelma 2005 – hankkeessa laadittiin kyläsuunnitelmat kolmeen kylään sekä päivitettiin kolmen kylän olemassa olevat kyläsuunnitelmat. Lisäksi kylän liiketaloussuunnitelmat laadittiin kolmeen kylään.

Hankkeessa valmistui kaikki Jaalan kylät kattava kunnan kylien kehittämisohjelma. Kyläsuunnitelmien lisäksi ohjelmaan saatiin aineistoa Jaalan kunnan virkamiehille ja luottamushenkilöille, MTK-Jaalan johdokunnalle sekä Jaalan Yrittäjien, Jaalan Kehityksen sekä Jaalan Kotiseutuyhdistyksen hallituksille suunnatulla kyselyllä. Kyliä aktivoitiin kyläsuunnitelmien laadintaan sekä aineistoa kylien kehittämisohjelmaan kerättiin järjestämällä teematilaisuuksia seuraavista aiheista: jätehuolto, matkailu, taloussuunnittelu ja ympäristöhoito. Lisäksi järjestettiin hankkeen loppuseminaari, jossa kerättyä aineistoa työstettiin yhteisövalmentaja Eija Lahtisen johdolla ryhmittäin.

Hanke osallistui tonttiasiamieskoulutuksen järjestelyihin ja tonttiasiamiesverkosto luotiin viidelle kylälle. Opintomatkoja järjestettiin Kuhmon Kyläasumisen messuille ja Tammela-Loimaa -alueille. Mm. tutus-

tuttiin Maatalousmuseo Sarkaan ja Tammelan kunnan kylien toimintaan.

Hankkeen ansiosta kylien vakituisten asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden vaikutusmahdollisuudet paranivat oman asuinympäristön kehittämisessä sekä asumisviihtyvyyden ja elämisen laadun parantamisessa. Kylien identiteetti vahvistui ja myönteinen tulevaisuuden usko sekä positiivinen asenne yhteistoimintaan kasvoi.

Hankkeen synnyttämiä jatkotoimia olivat: matkailuyhteistyö Jaalan, Iitin ja Valkealan kanssa, kiertävien kyläiltamien järjestäminen Jaalan kylissä vuosittain, yhteistyöpalaverien järjestäminen vuosittain kyläohjelman päivittämiseksi.

94 Kyläsuunnitelmista potkua hanketyöhön

Pohjois-Kymen Kasvu ry (seudullinen)

1.3.2002–31.5.2004

Kustannusarvio 67 347 €

Julkinen tuki enintään 60 612 €

Tukiprosentti 90 %

Kyläsuunnitelmista potkua hanketyöhön - hankkeessa laadittiin ryhmäohjauksena 17 uutta kyläsuunnitelmaa Elimäen, Iitin, Jaalan, Valkealan ja Kuusankosken kyliin. Kyläsuunnittelun ohjauksesta vastasi yhteisövalmentaja Eija Lahtinen. Lähiopetusjaksoja oli neljä, joihin osallistui yhteensä 117 henkilöä. Koulutusjaksolla valmistuneiden kyläsuunnitelmien julkistamistilai-

suus järjestettiin Elimäen Vilppulan Nuoriseuran seurantalossa 15.11.2002.

Kyläsuunnittelun ohjaajakoulutukseen osallistui viisi henkilöä. Ohjaajakoulutukseen osallistuneilla on oikeus käyttää Birterran koulutusaineistoa.

Hankkeessa laadittiin hankeopas, jossa on sekä hankkeen suunnittelua että toteutusta koskeva ohjeistus. Hankeopasta on päivitetty säädösten tai niiden tulkinnan muuttuessa.

Kahden illan mittainen hankekoulutus järjestettiin 8. ja 10.10.2002. Läsnä oli 12 henkilöä. Hanketoiminnan jatkokoulutukseen 4.5.2004 osallistui 10 henkilöä. Hankkeiden suunnittelua koskevaa kunta-kohtaista koulutusta järjestettiin lisäksi neljänä iltana syksyllä 2003. Osallistujia oli yhteensä 32 henkilöä.

Seurataloseminaari järjestettiin 5.4.2003. Läsnä oli 40 henkilöä. Tiedotusta ja markkinointia koskeva koulutus järjestettiin 23.5.2003. Osallistujia oli viisi henkilöä.

Hankkeen opintoretket tehtiin Asikkalaan ja Kärkölään syksyllä 2002 sekä Etelä-Karjalaan syksyllä 2003. Opintoretkille osallistui yhteensä 20 henkilöä.

Hankkeen ansiosta suunnitelmallinen kyläen kehittäminen sai uutta potkua Pohjois-Kymenlaaksossa. Kyläsuunnitelmia työstäessään ihmiset ovat rohkaistuneet toteuttamaan esiin nousseita kehittämiskohteita. Kyläsuunnitteluprosessin aikana nousi esiin yhdeksän myöhemmin toteutunutta hanketta.

95 Kylä työllistää -hanke

Pohjois-Kymen Kasvu ry (seudullinen)

1.2.2004–28.2.2006

Kustannusarvio 93 400 €

Julkinen tuki enintään 84 060 €

Tukiprosentti 90 %

Kylä työllistää -hankkeessa laadittiin Internetiin Kylätalokisteri, johon tuli Pohjois-Kymenlaaksossa toimivia kylätaloja

19 kappaletta. Rekisterissä on kylätalojen lisäksi 11 oheispalvelujen tuottajan tiedot.

Kylätalousopas laadittiin ja siitä otettiin 2000 kappaleen painos. Kylätalouskoulutusta järjestettiin neljän illan koulutuspaketti yhdessä Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa 5.10.–23.11.2004. Aiheina oli mm. yhdistyksen varainhankinta, tukityöllistäminen, osuuskunta, yhdistys työnantajana, sosiaalinen yritys, työsuojelu, yhdistyksen verotus, yleisötilaisuuksissa tarvittavat luvat ja elintarvikehygieniat. Kylätalousseminaari järjestettiin 1.4.2003. Osallistujia oli 26.

Opintoretki järjestettiin 4.12.2004 Etelä-Savoon Järvi-Suomen Kylät ry:n toiminta-alueelle.

Kylärajoja ylittäviä yhteistyöverkostoja syntyi Jaalaan ja Iittiin. Vuoden 2005 alussa Jaalassa käynnistyi Jaalan kyläohjelma 2005 –hanke ja Iitissä Elävät kylät Iitissä. kyläen kehittämissuunnitelmahanke. Molempiin kuntiin valmistui 2006 alussa koko kunnan kattavat kyläen kehittämisohjelmat.

Kylä työllistää –hankkeessa oli pilottikohteina Jaalan kylät. Pilottikylissä tehtiin kartoitus kyläen hyvinvointi- ja tukipalvelujen tarpeista sekä olemassa olevasta tarjonnasta. Em. palvelutarve ja -tarjontakartoituksia varten laadittiin oma kyselylomake, jolla täydennettiin kyläsuunnitelmien laadinnassa käytettävää kyselylomaketta. Käytännön kokemuksena todettiin, että vakituisilla asukkailla ja kesäasukkailla on selkeää tarvetta erilaisten ns. matalaa ammattitaitoa vaativien tehtävien hoitamiseksi. Myös näiden töiden tekijöitä löytyy omalta alueelta. Keskeinen ongelma on saada palvelutarjonta ja -kysyntä kohtaamaan.

Käytännössä toimivaksi toimintamalliksi muodostui palvelutarpeiden ja –tarjonnan kartoitus kyläsuunnitelmien päivytyksen yhteydessä. Hyvinvointi- ja tukipalveluiden tuottajista saadaan koottua kyläkohtaiset tiedot kyläsuunnitelman yhteyteen samalla tavoin kuin jo nyt tehdään muistakin kyläen yrityksistä. Tämä edellyttää, että

kyläsuunnitelmat päivitetään vuosittain ja ne laitetaan Internetiin kylien kotisivuille, jossa ne ovat kaikkien nähtävillä.

96 Pohjois-Kymen Kasvu ry:n ohjelma vuosille 2007-2013 -esiselvityshanke

Pohjois-Kymen Kasvu ry (seudullinen)

1.6.2005–28.2.2006

Kustannusarvio 80 998 €

Julkinen tuki enintään 80 998 €

Tukiprosentti 100 %

Pohjois-Kymen Kasvun ohjelma vuosille 2007-2013 –esiselvityshankkeessa laadittiin toimintaryhmän uusi ohjelma EU:n rakennerahastokaudelle 2007-2013 (ohjelmaluonnos jätettiin MMM:öön 15.12.2005). Ohjelma-asiakirjan liitteeksi valmistui kansainvälisyyskartta. Tuotoksena oli myös 108-henkinen asiantuntijaverkosto, joka koostuu ohjelman laadintaan osallistuneista henkilöistä.

Ohjelman tekoon liittyviä aktivointitilaisuuksia oli yhteensä 25, joissa kontakteja oli 1 123. Ohjelman laadintaa johti 7-henkinen ohjelmatyöryhmä. Sisältöä ohjelman tuotettiin yhdeksässä teemaryhmässä: maaseutuasuminen, kulttuuri, ympäristö/luonto, kylien hyvinvointi- ja tukipalvelut, osaamisen ja kyläsuunnittelun edistäminen, alueiden välinen yhteistyö ja kansainvälisyys, kylämatkailu, mikroyrityisyys ja nuoret. Ryhmiin ilmoittautui 128 henkilöä.

Teemaryhmät kokoontuivat kaksi kertaa. Ryhmien tuotoksina syntyi oman teeman mukaiset swot-analysit sekä hankeaihiota. Teemaryhmien starttitilaisuuteen osallistui 37 henkilöä. Päätöstilaisuuteen, Seutukäräjille, jossa ohjelmaluonnosta vielä täydennettiin, osallistui 25 henkilöä. Seutukäräjillä kuultiin fil tri Topiantti Äikkään esitys paikan markkinoinnista. Yhteensä ohjelman laadintaan liittyviä teemaryhmätilaisuuksia oli 21 kappaletta, joihin osallistui kaikkiaan 181 henkilöä.

Teemaryhmien tuotoksia täydennettiin kyselylomakkeilla, kotisivujen kyselyllä sekä kyläsuunnitelmista poimituilla ideoilla.

Hankkeessa käytiin yhteistyöneuvotteluja saksalaisten Westhavelland- ja Elbtalauetoimintaryhmien kanssa ensi ohjelmakauden kv-hankeaihioiden työstämiseksi. Lisäksi solmittiin kontakteja muiden ulkomaisten toimintaryhmien kanssa sekä liitettiin bioenergia- ja maaseutuyrittäjien vientiverkostoihin. Nykyisten LEADER-toimintaryhmien yrityshankkeisiin käytiin tutustumassa Keski-Suomessa ja Kainuussa. Ohjelmasta on painatettu neliväriesite.

Hankkeen tulokset ja vaikuttavuus toteutuvat ohjelmakaudella 2007-2013, kun hanketoiminta lähtee käyntiin.

Pohjois-Kymen Kasvu ry

Pohjois-Kymen Kasvun hallituksen hankepäätökset (toteutuneet hankkeet):

Toimintalinja 3, maaseutuyhteisön kehittäminen, toimenpide o: kylien kunnostaminen ja kehittäminen sekä

Nro	Hakijan nimi	Kotikunta	KA €	Myönn. tuki yht.	
2001	Toimisto, aktivointi ja perustaminen	Seutukunta	78 308,30	78 308,30	
	Valkealan kirkonkylän nuorisoseura ry	Valkeala	56 484,23	36 714,75	
	Takamaan Vasama K.N-liitto ry	Elimäki	26 287,77	17 087,05	
	Valkealan kotiseutuyhdistys ry	Valkeala	50 456,39	37 842,27	
	Sorsalan osakaskunta	Valkeala	50 792,75	35 047,00	
2002	Toimisto, aktivointi	Seutukunta	126 140,00	126 140,00	
	Iitin Ortodoksiapiiri ry	Iitti	106 800,00	53 400,00	
	Tirvan Seudun Metsästysyhdistys ry	Valkeala	27 893,00	18 130,00	
	Kuivalan Nuorisoseura ry	Valkeala	101 545,00	66 004,00	
	Märkjärvi-yhdistys	Iitti	16 787,00	11 750,00	
	Kaakkois-Iitin Metsästäjät ry	Iitti	32 663,00	21 231,00	
	Valkealan Kylät ry	Valkeala	74 922,00	64 433,00	
	Verlan Ruukkikylän Yrittäjäyhdistys ry	Jaala	14 900,00	12 600,00	
	Pohjois-Kymen Kasvu ry, Kyläsuunnittelu	Seutukunta	67 347,00	60 612,00	
	Etelä-Iitin Nuorisoseura ry	Iitti	39 485,00	25 665,00	
	Karhulankylän osakaskunta	Valkeala	37 452,00	21 132,00	
	Kimolan kyläyhdistys ry	Jaala	86 204,00	47 412,00	
	Kymentaan Maa- ja kotitalousseura	Iitti	60 935,00	33 514,00	
	Maakansan Metsästäjät ry	Iitti	20 358,00	11 197,00	
	Elimäen Vilppulan Nuorisoseura ry	Elimäki	31 918,00	17 555,00	
	Utin Pilvenveikot	Valkeala	20 425,00	14 297,00	
	Vuolenkosken Maamiesseura ry	Iitti	59 535,00	38 698,00	
	Maataloustuottajain Iitin yhdistys ry	Iitti	6 948,00	5 211,00	
	Iitin Musiikkijuhlayhdistys ry	Iitti	47 500,00	25 750,00	
	Aitomäen nuorisoseura ry	Valkeala	123 420,00	67 881,00	
	Multamäen Erä ry	Valkeala	24 794,00	13 637,00	
	Seurala-yhdistys ry	Valkeala	34 253,00	18 839,00	
	Tuohikotin Vapaaehtoinen Palokunta	Valkeala	78 673,00	43 270,00	
	2003	Toimisto, aktivointi	Seutukunta	207 400,00	207 400,00
		Utin seudun Metsästysseura ry	Valkeala	26 959,00	17 423,00
		Elimäen Riistapojat ry	Elimäki	54 715,00	35 465,00
		Anttilan Erämiehet ry	Valkeala	49 517,00	27 234,00
		Pihlajasaaren Maamiesseura ry	Valkeala	17 200,00	9 460,00
		Iitin Rinnemaa Säätiö	Iitti	8 244,00	4 534,00
		Valkealan Metsänhoitoyhdistys ry	Valkeala	63 268,00	41 124,00
		Elimäen Vilppulan Nuorisoseura ry	Elimäki	14 349,00	10 762,00
		Kausalan Kansantalo Oy	Iitti	29 726,00	16 349,00
Huhdasjärven Eränkävijät ry		Jaala	48 773,00	26 825,00	
MMM-videoframe25 ry		Kuusankoski	33 695,00	21 902,00	
Jaalan Hartolan Pienviljelijäyhdistys ry		Jaala	59 216,00	32 569,00	
Pohjois-Kymen Kasvu ry, Aktivointi 2004		Seutukunta	188 800,00	188 800,00	
2004		Elimäen Teuroisten seudun maamiesseura	Elimäki	49 696,00	27 333,00
		Takamaan K.N. Liitto Vasama ry	Elimäki	16 300,00	8 965,00
	Korian seudun Karjalaseura ry	Elimäki	2 303,00	1 267,00	
	Metsästyskerho Paukku ry	Elimäki	97 753,00	53 764,00	
	Kytöahon Kyläyhdistys ry	Kuusankoski	34 875,00	19 181,00	
	Siikavan Kyläyhdistys ry	Jaala	18 114,00	12 680,00	
	Pohjois-Kymen Metsänhoitoyhdistys ry	Jaala-Kuusankoski	11 972,00	7 782,00	
	Kymen Nuorisoseurojen Liitto ry	Kouvola	94 546,00	61 455,00	
	Kymen-Vuoksen 4H-piiri ry	Seutukunta	61 314,00	45 986,00	
	Paljakka-Pökölän kyläyhdistys ry	Jaala	54 845,00	47 167,00	
	Kymenlaakson Kesäyliopisto	Seutukunta	94 545,00	61 454,00	
	Toimiston aktivointihankkeet 2005-2006	Seutukunta	243 127,00	243 127,00	
	Vuolenkosken Kyläyhdistys ry	Iitti	88 338,00	75 971,00	
	2005	Metsästyskerho Eräveikot ry	Valkelala	11 742,00	6 862,00
		Pohjois-Kymen Kasvu ry, (ohjelma 2003-20)	Seutukunta	80 998,00	80 998,00
Iitin Taideseura ry		Iitti	26 155,08	23 539,58	
Media Center Kotka Oy		Elimäki	80 800,00	63 570,00	
MMM-videoframe25 ry		Seutukunta	63 309,47	56 978,52	
Keltin Nuoret ry		Kuusankoski	15 262,00	8 972,65	

Toimintalinja 3, maaseutuyhteisön kehittäminen, toimenpide n: Maaseudun elinkeinojen ja maaseudun väestön				
2003	Anttilan Hevoskasvattajat ry	Valkeala	32 300,00	17 765,00
	Säyhteen Kyläyhdistys ry	litti	9 154,00	5 035,00
	Kouvolan seudun Eläinsuojeluyhd.ry	Kouvola	55 067,00	30 286,00
	PKK; Kylä työllistää -hanke	Seutukunta	93 400,00	84 060,00
2004	Kouvolan seudun Eläinsuojeluyhd.ry II	Kouvola		
2004	Valkealan Kylät ry	Valkeala	81 921,00	61 441,00
	MTK-Jaala ry	Jaala	54 742,00	41 057,00
	Valkealan Hevosystäväinseura ry	Kouvola	106 092,00	58 974,25
	Aitomäen Nuorisoseura ry	Valkeala	30 040,00	20 777,00
	Korian Pioneeripuiston kyläyhdistys ry	Elimäki	70 842,00	39 675,00
	Kimolan Riistamiehet ry	Jaala	92 354,00	51 691,00
	Tirvan seudun Metsästysseura ry	Valkeala	75 029,00	41 977,00
2005	Kimolan Kyläyhdistys ry	Jaala	26 526,00	16 309,20

Toimintalinja 2, maaseutuelinkeinojen kehittäminen				
a	toimepide a: maatalainvestoinnit			
2003	Maaseutuyritys Lehtinen	litti	49 547,00	19 810,00
2004	Kivinen Ismo ja Virpi	litti	190 689,00	76 200,00
i	toimenpide i: metsätalous			
2002	Valkealan Metsänhoitoyhdistys	Valkeala	110 200,00	55 100,00
2004	Leiramo Ari ja Henna	litti	52 422,00	23 580,00
s	toimenpide s: matkailu- ja käsityöelinkeinojen kannustaminen			
2002	Elimäen 4H-yhdistys ry	Elimäki	14 052,00	10 540,00
2003	Valkealan 4H-yhdistys ry	Valkeala	74 149,00	54 130,00
	Elimäen Vauhti ry	Elimäki	162 760,00	84 093,00
	Lions Club Jaala ry	Jaala	29 618,00	16 289,90
	Iitin Käsityöläiset ry	litti	111 000,00	83 250,00
	Oravalan Kyläyhdistys ry	Valkeala	31 419,00	20 422,00
	Valkealan 4H-yhdistys ry	Valkeala	85 163,00	55 356,00
	Suomen Metsästäjäliiton Kymen piiri ry	Kouvola	119 424,00	82 561,00
	Korian Ponsi ry	Elimäki	82 378,00	45 308,00
2004	Elimäen Teuroisten Marttayhdistys ry	Elimäki	25 890,00	16 828,00
	Iitin Kotiseutuyhdistys ry	litti	23 447,00	15 241,00
	Iitin Ortodoksiapiiri	litti	36 241,00	19 932,00
	Virpi ja Ismo Kivinen	litti	1 000,00	900,00
	Kymen Autobiilikerho ry	Elimäki	75 601,00	41 580,00
	Jaalan-Palojärven maaosakaskunta	Jaala	40 276,00	24 831,00
	Jaalan Kehitys ry	Jaala	58 249,00	43 687,00
	Kymen Autobiilikerho ry	Elimäki	52 491,00	29 871,00
	Iitin Käsityöläiset ry (esiselvityshanke)	litti	30 030,00	30 030,00
	Siikavan Kyläyhdistys ry	Jaala	29 345,00	19 074,00
	Korian Ponsi ry	Elimäki	59 310,00	32 621,00
	Valkealan 4H-yhdistys ry	Seutukunta/Kouvola	91 267,00	64 022,00
	Kymenlaakson käsi- ja taideteollisuus ry	Seutukunta	82 141,00	61 605,00
2005	Verlan Kyläyhdistys ry	Jaala	4 571,00	3 428,00
	Kouvolan Matkailuoppaat ry	Seutukunta	3 235,00	2 426,00
	Iitin Käsityöläiset ry kv-hanke	Seutukunta/litti	72 904,00	65 615,00

Pohjois-Kymen Kasvu on järjestänyt hanketoimijoille mm. lukuisia maksatuskoulutuksia hanketoimijoille (ylin kuva) sekä omaa koulutusta hallitukselle mm. ohjelmaperusteisesta maaseudun kehittämistoiminnasta.

Pohjois-Kymen Kasvu on aktivoinut maaseudun asukkaita hanketoimintaan lukuisissa yleisötapahtumissa ja kokouksissa yhteistyökumppaneiden kanssa mm. Jukolan viestissä kesäkuussa 2005 Anjalankoskella.

Maa- ja metsätalousministeriö suoritti Pohjois-Kymen Kasvun hallinnon tarkastuksen marraskuussa 2005. Asialla olivat ylitarkastaja Raisa Ikonen, osastopäällikkö Petri Knaapinen ja suunnittelija Ari Lindqvist. Toimintaryhmä sai enemmän ruusuja kuin risuja.

Hanke-esitteen valokuvat: Ulla M. Hoikkala, Mauri Penttilä, Seppo Häkkinen, Leena Borg, Tuula Mikkola, Tapani Mikkola, Pauli Komppula, Arvo Metso, Iitin Musiikkijuhlat ry, Studio Seimi Oy, Satumiia Rossi, Emilia Mänttari, Valkealan Sanomat/Seppo Kousa, Anne Mettälä.